Farma zvířat

George Orwell

Vlastní překlad (DeepL)

Volné dílo v EU (George Orwell, 1949)

Kapitola I

Pan Jones z panského statku zamkl na noc kurníky, ale najednou se objevil

ale byl příliš opilý na to, aby si vzpomněl, že má zavřít popelnice. S kruhem světla

ze své lucerny, který tančil ze strany na stranu, přebíhal dvůr,

zul si boty u zadních dveří, načepoval si poslední sklenici piva a vyrazil do dvora.

ze sudu v kuchyňské lince a zamířil do postele, kde si

paní Jonesová už chrápala.

Jakmile v ložnici zhaslo světlo, ozvalo se vzrušení a šramot.

v celém hospodářském stavení. Během dne se rozneslo, že

že starý major, ceněný středobílý kanec, měl podivný sen.

a chtěl ho sdělit ostatním zvířatům.

Bylo dohodnuto, že se všichni sejdou ve velké stodole, jakmile se bude

pan Jones bezpečně zmizí z cesty. Starý major (tak se mu vždycky říkalo,

ačkoli jméno, pod kterým byl vystavován, znělo Willingdonský krasavec).

byl na farmě tak vysoce ceněný, že všichni byli ochotni ztratit se

hodinu spánku, aby si poslechli, co má na srdci.

Na jednom konci velké stodoly, na jakémsi vyvýšeném pódiu, byl major

na svém slaměném lůžku, pod lucernou, která visela z věšáku.

trámu. Bylo mu dvanáct let a v poslední době byl už docela podsaditý, ale přesto se

ale stále to byl majestátně vypadající vepř s moudrým a laskavým zjevem, který se v něm

navzdory tomu, že mu nikdy nebyly ostříhány prsty. Zanedlouho se

Ostatní zvířata začala přicházet a dělat si pohodlí po svých.

různých způsobech. Nejdřív přišli tři psi, Bluebell, Jessie, a

Pincher, a pak prasata, která se okamžitě usadila na slámě ve výběhu.

před plošinou. Slepice se usadily na okenních parapetech,

holubi vyletěli na trámy, ovce a krávy si lehly na okenní parapety.

za prasaty a začaly přežvykovat. Dva koně na voze, Boxer a

Clover, přišli společně, kráčeli velmi pomalu a pokládali na zem své obrovské

s velkou opatrností, aby se na ně nedostalo nějaké malé zvíře.

schované ve slámě. Čtyřlístek byla statná mateřská klisna, která se blížila k zemi.

středního věku, které se po čtvrtém hříběti nikdy nevrátila její postava.

Boxer byl obrovské zvíře, vysoké téměř osmnáct rukou, a silný jako kůň.

jako dva obyčejní koně dohromady. Bílý pruh pod nosem mu prozrazoval, že

a ve skutečnosti nebyl zrovna prvotřídní, protože měl v obličeji trochu hloupý

inteligencí, ale všichni si ho vážili pro jeho vyrovnanost, ačkoli byl velmi

a ohromnou pracovní sílu. Po koních přišla Muriel,

a Benjamin, osel. Benjamin byl nejstarší zvíře

na farmě a nejhorší povahy. Málokdy mluvil, a když už, tak jen zřídka.

většinou pronesl nějakou cynickou poznámku - například řekl, že...

že mu Bůh dal ocas, aby se mu vyhýbaly mouchy, ale že by se raději vyhýbal mouchám.

by raději neměl ani ocas, ani mouchy. Sám mezi zvířaty na farmě

nikdy nesmál. Když se ho zeptali proč, řekl, že nevidí nic, čemu by se mohl smát.

Přesto, aniž by to otevřeně přiznal, byl Boxerovi oddaný; ten se mu

obvykle spolu trávili neděle v malém výběhu.

za sadem, pásli se vedle sebe a nikdy spolu nepromluvili.

Oba koně právě ulehli, když se na ně vyřítilo hejno kachňat, které se

se ztratilo matce, přišlo do stodoly, slabě zakvílelo a zatoulalo se od stodoly.

ze strany na stranu, aby si našla nějaké místo, kde by je nikdo nepošlapal. Clover

a kachňátka si kolem nich udělala jakousi hradbu svou velkou přední nohou a

se do ní uvelebila a okamžitě usnula. V poslední chvíli

Mollie, bláznivá, krásná bílá klisna, která táhla pasti pana Jonese, přišla a řekla

a žvýkala kousek cukru. Zaujala místo poblíž

a začala koketovat se svou bílou hřívou v naději, že tím upoutá pozornost na svého přítele.

červené stuhy, kterými byla spletená. Jako poslední ze všech přišla kočka, která vypadala

jako obvykle hledala nejteplejší místo a nakonec se vmáčkla dovnitř.

mezi Boxera a Clover; tam spokojeně vrněla po celou dobu, co se major na ni

aniž by poslouchala jediné slovo z toho, co říkal.

Nyní byla přítomna všechna zvířata kromě Mojžíše, ochočeného havrana, který spal v posteli.

na hřadě za zadními dveřmi. Když major viděl, že se všichni

a pozorně vyčkávají, odkašlal si.

a začal:

"Soudruzi, už jste slyšeli o podivném snu, který se mi zdál včera.

v noci. Ale k tomu snu se dostanu později. Musím říct ještě něco jiného.

nejdříve. Nemyslím si, soudruzi, že s vámi budu ještě mnoho měsíců.

a než zemřu, považuji za svou povinnost předat vám takovou moudrost.

kterou jsem získal. Měl jsem dlouhý život, měl jsem mnoho času na

když jsem ležel sám ve své stáji, a myslím, že mohu říci, že jsem se naučil

že rozumím podstatě života na této zemi tak dobře jako každé zvíře, které je nyní naživu.

které žije. Právě o tom s vámi chci mluvit.

"A teď, soudruzi, jaká je podstata tohoto našeho života? Přiznejme si to:

Náš život je bídný, namáhavý a krátký. Narodili jsme se, bylo nám dáno

jen tolik jídla, kolik nám stačí k udržení dechu v těle, a ti z nás

kteří jsou toho schopni, jsou nuceni pracovat do posledního atomu svých sil;

a ve chvíli, kdy naše užitečnost skončí, jsme vyhozeni.

s ohavnou krutostí zabíjeni. Žádné zvíře v Anglii nezná význam

štěstí nebo volného času, když je mu rok. Žádné zvíře v Anglii není

svobodné. Život zvířete je utrpení a otroctví: to je jasná pravda.

"Ale je to prostě součást řádu přírody? Je to proto, že tato země

je tak chudá, že nemůže poskytnout důstojný život těm, kdo v ní žijí.

na ní žijí? Ne, soudruzi, tisíckrát ne! Anglická půda je

úrodná, má dobré podnebí, může poskytnout hojnost potravin

nesmírně většímu počtu zvířat, než kolik jich na ní žije nyní. Toto

by uživila tucet koní, dvacet krav, stovky kusů hovězího dobytka, a to vše by se dalo zužitkovat.

ovcí - a všichni by žili v pohodlí a důstojnosti, které jsou nyní pro ně nedostupné.

si téměř nedokážeme představit. Proč tedy pokračujeme v této bídné situaci?

v tomto bídném stavu? Protože téměř veškerý produkt naší práce je ukraden.

lidé. V tom je, soudruzi, odpověď na všechny naše otázky.

všech našich problémů. Je shrnuta v jediném slově - člověk. Člověk je jediný skutečný

nepřítel, kterého máme. Odstraňte člověka ze scény a hlavní příčina hladu a hladu bude odstraněna.

přepracovanosti navždy odstraněna.

"Člověk je jediný tvor, který spotřebovává, aniž by produkoval. Nevyrábí

nedává mléko, nesnáší vejce, je příliš slabý na to, aby tahal pluh, je příliš slabý na to, aby

nedokáže běhat dost rychle na to, aby chytal králíky. Přesto je pánem všech

zvířat. Dává jim práci, odevzdává jim minimum toho, co je potřeba.

aby neumřela hlady, a zbytek si nechává pro sebe. Naše

práce obdělává půdu, náš hnůj ji hnojí, a přesto není ani jeden z nás

z nás vlastní víc než svou holou kůži. Vy krávy, které vidím před sebou, jak

kolik tisíc galonů mléka jste daly za poslední rok?

A co se stalo s tím mlékem, které se mělo rozmnožovat?

silná telata? Každá jeho kapka prošla hrdlem našich nepřátel.

A vy, slepice, kolik jste za poslední rok snesly vajec a kolik jste jich snesly?

z těch vajec se vylíhla kuřata? Všechna ostatní šla na trh

aby vydělali peníze pro Jonese a jeho muže. A ty, Čtyřlístku, kde jsou ty

čtyři hříbata, která jsi porodila a která měla být oporou a potěšením

pro tvé děti.

stáří? Každé z nich bylo prodáno, když mu byl rok - nikdy neuvidíš ani jedno z nich.

už ani jedno. Výměnou za tvé čtyři porody a všechnu tvou práci v hřebčíně.

na polích, co jsi kdy měla kromě holé dávky a stáje?

"A ani bídný život, který vedeme, nesmí dosáhnout svého

přirozené délky. Co se mě týče, nereptám, neboť patřím ke šťastlivcům.

Je mi dvanáct let a narodilo se mi přes čtyři sta dětí. Takové je

přirozený život prasete. Ale žádné zvíře nakonec neunikne krutému noži.

Vy, mladí vepři, kteří sedíte přede mnou, každý z vás bude

do roka vykřičí svůj život na špalku. K té hrůze se všichni

krávy, prasata, slepice, ovce, všichni. Dokonce i koně a psi

nemají lepší osud. Ty, Boxere, v ten samý den, kdy ty velké svaly...

ztratí svou sílu, Jones tě prodá klempíři, který tě rozřeže na kousky.

a uvaří tě pro foxhoundy. A co se týče psů, až

Jones jim přiváže kolem krku cihlu a pak je nechá, ať si ji vezmou.

a utopí je v nejbližším rybníku.

"Není tedy křišťálově jasné, soudruzi, že všechno zlo tohoto života

našeho života pramení z tyranie lidských bytostí? Jen se zbavte člověka a

a výsledky naší práce budou naše. Téměř přes noc bychom mohli

stát bohatými a svobodnými. Co tedy musíme udělat? Pracovat dnem i nocí, tělem

a duší na svržení lidského rodu! To je mé poselství pro vás,

soudruzi: Vzpoura! Nevím, kdy ta vzpoura přijde, mohla by přijít.

za týden nebo za sto let, ale vím, že stejně jistě, jako vidím toto.

slámu pod nohama, že dříve či později bude spravedlnosti učiněno zadost. Upevněte si

na to upřete oči, soudruzi, po celý krátký zbytek svého života! A

a především předejte toto mé poselství těm, kteří přijdou po vás, abyste

aby budoucí generace pokračovaly v boji, dokud nezvítězí.

"A pamatujte si, soudruzi, že vaše odhodlání nesmí nikdy ochabnout. Žádný argument

vás nesmí svést z cesty. Nikdy neposlouchejte, když vám říkají, že člověk a

zvířata mají společný zájem, že blahobyt jedněch je pro druhé společným zájmem.

prosperita ostatních. Jsou to všechno lži. Člověk neslouží zájmům žádného

tvora kromě sebe sama. A mezi námi zvířaty ať panuje dokonalá jednota,

dokonalé kamarádství v boji. Všichni lidé jsou nepřátelé. Všechna zvířata jsou

kamarádi."

V tu chvíli se strhla obrovská vřava. Zatímco major mluvil.

čtyři velké krysy vylezly ze svých děr a seděly na nich.

na zadních a poslouchaly ho. Psi náhle zahlédli

a jen díky rychlému úprku do jejich nor se krysy zachránily.

své životy. Major zvedl klusáka, aby byl zticha.

"Soudruzi," řekl, "tady je třeba vyřešit jednu věc. Divoká

jako jsou krysy a králíci - jsou to naši přátelé, nebo nepřátelé?

Nechme o tom hlasovat. Navrhuji, aby se schůze zabývala touto otázkou: Jsou

jsou krysy a potkani kamarádi?"

Hlasování proběhlo okamžitě a drtivou většinou hlasů bylo odsouhlaseno, že

že krysy jsou soudruzi. Proti byli pouze čtyři, tři psi.

a kočka, o níž se později zjistilo, že hlasovala na obě strany.

Major pokračoval:

"Víc k tomu nemám co říct. Pouze opakuji, abyste měli stále na paměti svou povinnost

nepřátelství vůči člověku a všem jeho způsobům. Cokoli chodí po dvou nohách, je

nepřítel. Cokoli chodí po čtyřech nohách nebo má křídla, je přítel. A

pamatujte také, že v boji proti člověku se nesmíme podobat člověku.

jemu. I když nad ním zvítězíte, nepřebírejte jeho neřesti. Žádné zvíře

nesmí nikdy žít v domě, spát v posteli, nosit šaty nebo pít.

alkohol, kouřit tabák, dotýkat se peněz nebo obchodovat. Všechno

zvyky člověka jsou špatné. A především, žádné zvíře nesmí nikdy

tyranizovat.

svým vlastním druhem. Ať jsme slabí nebo silní, chytří nebo prostí, všichni jsme bratři. Žádné

zvíře nesmí nikdy zabít jiné zvíře. Všechna zvířata jsou si rovna.

"A teď vám, soudruzi, povím o svém včerejším snu. Nemohu

vám ten sen popsat. Byl to sen o Zemi, jaká bude, až se

Člověk zmizí. Ale připomněl mi něco, co jsem už dávno

zapomněl. Před mnoha lety, když jsem byl ještě malé prasátko, se moje matka a...

ostatní prasnice zpívaly starou píseň, jejíž melodii znaly jen ony samy, ale

první tři slova. Já jsem tu melodii znal už v dětství, ale už jsem ji

ale už dávno jsem si ji nevybavil. Včera večer se mi však vrátila.

ve snu. A co víc, vrátila se mi i slova té písně - slova,

která si kdysi dávno zpívala zvířata a která se zachovala

ztratila z paměti po celé generace. Tu píseň vám teď zazpívám, soudruzi.

Jsem starý a můj hlas je ochraptělý, ale až vás naučím melodii, budete

můžete si ji zazpívat lépe. Jmenuje se 'Bestie z Anglie'."

Starý major si pročistil hrdlo a začal zpívat. Jak řekl, jeho hlas

byl chraplavý, ale zpíval docela dobře a byla to strhující melodie, něco

něco mezi "Clementine" a "La Cucaracha". Slova zněla:

Zvířata z Anglie, zvířata z Irska,

Zvířata všech zemí a podnebí,

Slyšte mou radostnou zvěst

o budoucím zlatém čase.

Brzy nebo pozdě přijde den,

Tyranský člověk bude svržen,

a úrodná pole Anglie

budou klusat jen zvířata.

Prsteny zmizí z našich nosů,

a postroje z našich zad,

a ostruhy navždy zreziví,

Kruté biče už nebudou praskat.

Bohatství větší, než si mysl dokáže představit,

Pšenice a ječmen, oves a seno,

jetel, fazole a mangel.

bude v ten den naše.

Jasně zazáří anglická pole,

čistší budou její vody,

a sladší budou její vánky

v den, který nás osvobodí.

Pro ten den musíme všichni pracovat,

i když zemřeme dřív, než vypukne;

krávy a koně, husy a krocani,

všichni musí pracovat pro svobodu.

Zvířata Anglie, zvířata Irska,

Zvířata všech zemí a podnebí,

Slyšte dobře a šiřte mou zvěst

o budoucím zlatém čase.

Zpěv této písně uvedl zvířata do nejdivočejšího vzrušení.

Téměř než Major došel na konec, začala ji zpívat pro

začaly zpívat samy. Dokonce i ta nejhloupější z nich už pochytila melodii a...

a pár slov, a co se týče těch chytřejších, jako jsou prasata a psi,

uměli celou píseň nazpaměť během několika minut. A pak, po chvíli

několika předběžných pokusech celá farma zazpívala "Bestie z Anglie".

ohromně jednohlasně. Krávy ji zpívaly, psi kňučeli, ovce

bečely, koně kňučeli, kachny kvákaly. Byli tak

že se jim ta píseň tak líbila, že ji zpívali pětkrát za sebou.

a možná by ji zpívali celou noc, kdyby se jim nepodařilo

kdyby je nikdo nevyrušil.

Naneštěstí ten rámus probudil pana Jonese, který vyskočil z postele a udělal

a ujistil se, že na dvoře je liška. Popadl zbraň, kterou vždycky

stála v rohu jeho ložnice, a vypustil náboj s číslem 6.

do tmy. Kulky se zaryly do stěny stodoly.

a schůzka se kvapně rozpadla. Každý utíkal ke svým spacího místa. Ptáci vyskočili na své hřadky, zvířata se usadila na slámu a celý statek v mžiku usnul.

Kapitola II

O tři noci později starý major klidně zemřel ve spánku. Jeho tělo bylo

pohřbeno na úpatí sadu.

Bylo to začátkem března. Během následujících tří měsíců bylo mnoho

tajné činnosti. Majorova řeč dala inteligentnějším zvířatům najevo.

na farmě zcela nový pohled na život. Nevěděla, kdy se

k povstání, které Major předpověděl, neměli žádný důvod k tomu, aby se dozvěděli, kdy

že se tak stane ještě za jejich života, ale jasně viděli, že se to stane

že je jejich povinností se na ni připravit. Práce na vyučování a

organizovat ostatní přirozeně připadla prasatům, která byla většinou

byla považována za nejchytřejší ze všech zvířat. Přední místo mezi

byli dva mladí kanci jménem Sněhulák a Napoleon, které pan Jones

choval na prodej. Napoleon byl velký, poněkud divoce vyhlížející kanec.

jediný berkshirský kanec na farmě, který nebyl příliš upovídaný, ale

s pověstí, že si umí prosadit svou. Snowball byl živější

než Napoleon, rychleji mluvil a byl vynalézavější, ale nebyl

považován za stejně hluboký charakter. Všichni ostatní samci prasat na

na farmě byli vepři. Nejznámější z nich bylo malé tlusté prasátko

jménem

Squealer, s velmi kulatými tvářemi, jiskrnýma očima, mrštnými pohyby a

pronikavým hlasem. Byl to brilantní mluvka, a když se s někým hádal.

uměl poskakovat ze strany na stranu a svištět, když šlo o nějaký obtížný problém.

ocasem, což působilo velmi přesvědčivě. Ostatní o Squealerovi říkali

že umí měnit černou barvu v bílou.

Tihle tři rozpracovali učení starého majora do uceleného systému

a dali mu název animalismus. Několik nocí v týdnu,

když už pan Jones spal, se tajně scházeli ve stodole a

a vykládali ostatním zásady animalismu. Na začátku

se setkali s velkou hloupostí a apatií. Některá zvířata mluvila o povinnosti

věrnosti panu Jonesovi, o němž mluvili jako o "pánovi", nebo se snažili

"Pan Jones nás krmí. Kdyby odešel, museli bychom

umřeli bychom hlady." Jiní kladli otázky typu: "Proč by nás mělo zajímat, co se děje?

stane po naší smrti?" nebo "Jestli k té vzpouře stejně dojde,

jaký je v tom rozdíl, jestli pro ni budeme pracovat, nebo ne?", a prasata

mělo velké potíže přimět je, aby pochopili, že je to v rozporu se

duchu animalismu. Nejhloupější otázky ze všech kladla Mollie,

bílá klisna. Hned první otázka, kterou položila Snowballovi, zněla: "Bude

bude po vzpouře ještě cukr?"

"Ne," odpověděl Sněhulák pevně. "Nemáme žádné prostředky k výrobě cukru na této planetě.

na naší farmě. Kromě toho cukr nepotřebujete. Budete mít všechen oves a seno.

co budete chtít."

"A budu ještě smět nosit stuhy v hřívě?" zeptala se Mollie.

"Soudruhu," řekl Sněhová koule, "ty stužky, kterým se tak věnuješ, jsou...

odznakem otroctví. Copak nechápeš, že svoboda má větší cenu.

než stužky?"

Mollie souhlasila, ale neznělo to příliš přesvědčivě.

Prasata měla ještě větší problém čelit lžím, které o nich rozhlašovala

Mojžíš, ochočený havran. Mojžíš, který byl zvláštním mazlíčkem pana Jonese, byl špeh.

a vypravěč, ale byl také chytrý mluvka. Tvrdil, že ví o

že ví o existenci tajemné země zvané Cukrová hora, do které se

se všechna zvířata po smrti vydávají. Nacházela se kdesi nahoře na obloze,

kousek za mraky, říkal Mojžíš. V Cukrové hoře se

neděle sedm dní v týdnu, jetel tam měl sezónu po celý rok a v horách se

na živých plotech rostl hrudkový cukr a lněné koláče. Zvířata

Mojžíše nenáviděla

protože vyprávěl pohádky a nedělal žádnou práci, ale některá z nich věřila na

Cukrové hoře, a prasátka se musela hodně hádat, aby je přesvědčila, že je třeba se

že žádné takové místo neexistuje.

Jejich nejvěrnějšími učedníky byli dva vozkové, Boxer a Čtyřlístek.

Tito dva měli velké potíže s tím, aby si sami něco vymysleli,

ale když jednou přijali prasata za své učitele, vstřebali je do sebe

vše, co jim řekli, a předávali to ostatním zvířatům.

jednoduchými argumenty. Neochvějně se účastnili tajné výuky, která se

a vedly zpěv "Zvířat Anglie", přičemž se snažily

kterým schůzky vždy končily.

Nyní se ukázalo, že vzpoura byla dosažena mnohem dříve a více

snadněji, než kdokoli očekával. V minulých letech pan Jones, ačkoli byl tvrdým

pán, byl schopným farmářem, ale v poslední době na něj padaly zlé časy.

Poté, co přišel o peníze v soudním sporu, byl značně sklíčený a měl

začal pít víc, než bylo dobré. Po celé dny se

ležel v kuchyni ve svém windsorském křesle a četl si noviny,

a občas se krmil kůrkou chleba namočenou v mléce.

pivem. Jeho muži byli zahálčiví a nepoctiví, pole byla plná plevele, a tak se na nich

budovy chtěly pokrýt střechou, živé ploty byly zanedbané a zvířata se trápila.

podvyživená.

Přišel červen a seno bylo téměř připraveno k sečení. V předvečer svatého léta,

což byla sobota, se pan Jones vydal do Willingdonu a opil se tak, že se mu z toho

že se vrátil až v neděli v poledne. Muži měli

brzy ráno podojili krávy a pak šli ven na králíky,

aniž by se obtěžovali zvířata nakrmit. Když se pan Jones vrátil.

ihned se uložil ke spánku na pohovce v obývacím pokoji, kde byly Zprávy z

World nad obličejem, takže když nastal večer, zvířata byla ještě stále

nenakrmená. Nakonec už to nemohli vydržet. Jedna z krav se rozbila v

dveře do chléva svým rohem a všechna zvířata si začala pomáhat.

z popelnic. V tu chvíli se pan Jones probudil. Na

V příštím okamžiku se on a jeho čtyři muži ocitli v kůlně s biči v rukou.

v rukou a mrskali biči na všechny strany. To bylo víc než hladové

zvířata mohla snést. Jedním hlasem, ačkoli nic takového nebylo

předem neplánovali, vrhli se na své mučitele. Jones a

Jones a jeho muži se náhle ocitli pod palbou a kopanci ze všech stran.

Situace se jim zcela vymkla z rukou. Nikdy předtím neviděli zvířata

chovat takhle, a toto náhlé povstání stvoření, která se jim

byli zvyklí mlátit a týrat, jak se jim zachtělo, je vyděsilo.

téměř k nepříčetnosti. Po chvíli nebo dvou se přestali snažit.

bránit a dali se na útěk. O minutu později se všech pět

se dalo na útěk po vozové cestě, která vedla k hlavní silnici,

a zvířata je vítězoslavně pronásledovala.

Paní Jonesová vyhlédla z okna ložnice a viděla, co se děje,

spěšně naházela pár věcí do tašky na koberec a vyklouzla z domu.

z farmy jinou cestou. Mojžíš seskočil ze svého bidýlka a mávl za ní,

a hlasitě zakrákal. Zvířata mezitím zahnala Jonese a jeho muže na.

na silnici a zabouchla za nimi bránu s pěti závorami. A tak se téměř

než si uvědomili, co se děje, byla vzpoura úspěšně ukončena.

projít: Jones byl vyhnán a statek byl jejich.

Prvních několik minut zvířata jen stěží věřila, že se jim daří.

štěstí. Nejdřív cválala v jednom šiku kolem hřiště.

jako by se chtěla ujistit, že se v okolí farmy nenachází žádná lidská bytost.

nikde neskrýval, a pak se rozběhla zpět k budovám statku, aby se přesvědčila, že se tam

aby zahladili poslední stopy po Jonesově nenáviděné vládě. V postrojovně na

na konci stájí byla rozbitá; postroje, kroužky na nánosníky, nánožníky a další předměty byly rozbité.

řetízky, kruté nože, kterými pan Jones používal

kastroval prasata a jehňata, bylo naházeno do studny. Otěže

otěže, ohlávky, blinkry, ponižující nosní sáčky byly hozeny na dno.

odpadků, které hořely na dvoře. Stejně tak biče. Všechny

zvířata jásala radostí, když viděla, jak biče vzplanou.

Sněhová koule hodila do ohně také stuhy, kterými byli koně ověšeni.

hřívy a ocasy, které si koně obvykle zdobili v tržní dny.

"Stuhy," řekl, "by se měly považovat za šaty, které jsou znakem

člověka. Všechna zvířata by měla chodit nahá."

Když to Boxer uslyšel, přinesl si malý slaměný klobouk, který nosil v

v létě, aby mu mouchy nelezly do uší, a hodil ho do ohně s

s ostatními.

Za malou chvíli zvířata zničila všechno, co připomínalo ohniště.

pana Jonese. Napoleon je pak odvedl zpátky do kůlny a

a každému rozdal dvojnásobný příděl kukuřice a dva suchary pro každého.

pro každého psa. Pak sedmkrát od konce do konce zazpívali "Bestie z Anglie".

a pak se uložili k spánku a spali, jak se jim zlíbilo.

jako nikdy předtím.

Za svítání se však probudili jako obvykle a náhle si vzpomněli na slavné

co se stalo, všichni společně vyběhli na pastvinu. A

byl kopeček, z něhož byl výhled na krajinu.

většinu farmy. Zvířata vyběhla na jeho vrchol a rozhlížela se kolem sebe.

v jasném ranním světle. Ano, bylo to jejich - všechno, co mohli...

bylo jejich! V extázi z této myšlenky se proháněla kolem dokola a...

dokola, vrhali se do vzduchu ve velkých skocích vzrušení.

Válely se v rose, ořezávaly si plná ústa sladké letní trávy,

odkopávaly hroudy černé země a čichaly její bohatou vůni. Pak

si prohlédli celý statek a s nadšením si prohlédli, co se na něm děje.

obdivovali ornou půdu, seník, sad i tůň,

vřeteno. Zdálo se jim, jako by to nikdy předtím neviděli, a...

a ani teď nemohli uvěřit, že je to všechno jejich.

Pak se vrátili k hospodářským budovám a mlčky se zastavili před nimi.

dveřmi statku. Ten byl také jejich, ale oni se báli.

jít dovnitř. Po chvíli však Sněhulák s Napoleonem vpadli do dveří.

a zvířata vešla dovnitř v jednom šiku,

a kráčela co nejopatrněji, protože se bála, že něco vyruší. Chodila po špičkách

z místnosti do místnosti, báli se mluvit víc než šeptem a laskavě se dívali na

na neuvěřitelný přepych, na postele s peřím a na to, jak se v nich usadili.

matracemi, zrcadly, pohovkou z koňských žíní, bruselským kobercem,

litografii královny Viktorie nad krbovou římsou. .

právě scházeli po schodech, když zjistili, že Mollie chybí.

Když se vrátili zpět, zjistili, že zůstala v nejlepším pokoji na světě.

ložnici. Vzala si kousek modré stuhy z pokoje paní Jonesové.

na toaletním stolku, držela si ji u ramene a obdivovala ji.

v zrcadle velmi hloupým způsobem. Ostatní jí to vyčítali

ostře a vyšly ven. V kuchyni visely nějaké šunky.

vyneseny k pohřbení a v sudu s pivem v kuchyňské lince byla kamna v

kopancem Boxerova kopyta, jinak se v domě ničeho nedotkli.

Na místě bylo přijato jednomyslné usnesení, že statek bude

zachován jako muzeum. Všichni se shodli na tom, že v něm nikdy nesmí žít žádné zvíře.

Zvířata se nasnídala a pak Sněhulák a Napoleon zavolali

a Napoleon je opět svolal dohromady.

"Kamarádi," řekl Sněhulák, "je půl sedmé a čeká nás dlouhý den.

před námi. Dnes začínáme sklízet seno. Ale je tu ještě jedna věc

kterou musíme vyřídit jako první."

Prasata nyní odhalila, že během posledních tří měsíců učila

číst a psát ze staré pravopisné knihy, která patřila kdysi dětem.

Jonesových dětí a která byla vyhozena na smetiště.

Napoleon poslal pro hrnce s černou a bílou barvou a vedl je dolů k domu.

k bráně s pěti závorami, která vedla na hlavní silnici. Pak se Sněhová koule (protože to

Sněhulák byl ten, kdo uměl nejlépe psát) vzal štětec mezi dvě

klouby svého klusáku a namaloval na horní tyč brány nápis MANOR FARM (statek).

a na její místo namaloval FARMU ZVÍŘAT. Tak se měla jmenovat

od nynějška farma. Poté se vrátili do hospodářských budov,

kde Sněhulák a Napoleon poslali pro žebřík, který nechali přistavit k budově.

ke stěně velké stodoly. Vysvětlili mu, že díky svému studiu

za poslední tři měsíce se prasatům podařilo snížit zásady

Animalismu do sedmi přikázání. Těchto sedm přikázání se nyní

na zeď; budou tvořit nezměnitelný zákon, podle kterého se budou řídit všichni

zvířata na Farmě zvířat musí žít navždy. S jistými obtížemi

(protože pro prase není snadné udržet rovnováhu na žebříku) se Snowball

vylezl nahoru a pustil se do práce, přičemž Squealer byl několik příček pod ním a držel se

hrnec s barvou. Přikázání byla napsána na dehtové stěně ve velkém

bílými písmeny, která byla čitelná na třicet metrů. Zněla takto:

SEDM PŘIKÁZÁNÍ

1. Cokoli chodí po dvou, je nepřítel.

2. Cokoli chodí na čtyřech nohách nebo má křídla, je přítel.

3. Žádné zvíře nesmí nosit šaty.

4. Žádné zvíře nesmí spát v posteli.

5. Žádné zvíře nesmí pít alkohol.

6. Žádné zvíře nesmí zabít jiné zvíře.

7. Všechna zvířata jsou si rovna.

Bylo to napsáno velmi úhledně a kromě toho, že "přítel" bylo napsáno "freind".

a jedno z písmen "S" bylo napsáno špatně, byl pravopis ve všech případech správný.

správně. Sněhová koule ji přečetla nahlas, aby to ostatním prospělo. Všechny

a ta chytřejší zvířátka hned přikývla, že souhlasí.

začali učit přikázání nazpaměť.

"A teď, kamarádi," zvolal Sněhulák a odhodil štětec, "na

na seník! Udělejme si čest, aby se nám podařilo sklidit víc

rychleji, než by to dokázal Jones a jeho muži."

V tu chvíli se však tři krávy, které se už nějakou dobu zdály neklidné

předtím, spustily hlasité bučení. Nebyly podojeny už čtyřiadvacet let.

hodin a jejich vemena už téměř praskala. Po chvíli přemýšlení se

prasata poslala pro kbelíky a krávy dojila poměrně úspěšně, jejich

klusáky byly k tomuto úkolu dobře uzpůsobeny. Zanedlouho bylo pět věder

pěnícího se krémového mléka, na které se mnohá zvířata dívala se značným nadšením.

se zájmem.

"Co se s tím mlékem stane?" zeptal se někdo.

"Jones nám ho občas přimíchával do kaše," řekla jedna ze slepic.

"Na mléko se vykašlete, soudruzi!" zvolal Napoleon a postavil se před

před vědra. "O to se postaráme. Důležitější je úroda.

Soudruh Sněhová koule nás povede. Já ho budu za pár minut následovat.

Kupředu, soudruzi! Seno čeká."

Zvířata se tedy vydala na seník, aby začala sklízet, a když se

se večer vrátila, bylo zjištěno, že mléko zmizelo.

FARMA ZVÍŘAT. Tak se měla jmenovat

od nynějška. Poté se vrátili do budov farmy,

kde Sněhová koule a Napoleon poslali pro žebřík, který nechali postavit na místo.

ke stěně velké stodoly. Vysvětlili mu, že díky svému studiu

za poslední tři měsíce se prasatům podařilo snížit zásady

Animalismu do sedmi přikázání. Těchto sedm přikázání se nyní

na zeď; budou tvořit nezměnitelný zákon, podle kterého se budou řídit všichni

zvířata na Farmě zvířat musí žít navždy. S jistými obtížemi

(protože pro prase není snadné udržet rovnováhu na žebříku) se Snowball

vylezl nahoru a pustil se do práce, přičemž Squealer byl několik příček pod ním a držel se

hrnec s barvou. Přikázání byla napsána na dehtové stěně ve velkém

bílými písmeny, která byla čitelná na třicet metrů. Zněla takto:

SEDM PŘIKÁZÁNÍ

1. Cokoli chodí po dvou, je nepřítel.

2. Cokoli chodí na čtyřech nohách nebo má křídla, je přítel.

3. Žádné zvíře nesmí nosit šaty.

4. Žádné zvíře nesmí spát v posteli.

5. Žádné zvíře nesmí pít alkohol.

6. Žádné zvíře nesmí zabít jiné zvíře.

7. Všechna zvířata jsou si rovna.

Bylo to napsáno velmi úhledně a kromě toho, že "přítel" bylo napsáno "freind".

a jedno z písmen "S" bylo napsáno špatně, byl pravopis ve všech případech správný.

správně. Sněhová koule ji přečetla nahlas, aby to ostatním prospělo. Všechny

a ta chytřejší zvířata hned přikývla, že souhlasí.

začali učit přikázání nazpaměť.

"A teď, kamarádi," zvolal Sněhulák a odhodil štětec, "na

na seník! Udělejme si čest, aby se nám podařilo sklidit víc

rychleji, než by to dokázal Jones a jeho muži."

V tu chvíli se však tři krávy, které se už nějakou dobu zdály neklidné

předtím, spustily hlasité bučení. Nebyly podojeny už čtyřiadvacet

let.

hodin a jejich vemena už téměř praskala. Po chvíli přemýšlení se

prasata poslala pro vědra a krávy dojila poměrně úspěšně, jejich

klusáky byly k tomuto úkolu dobře uzpůsobeny. Zanedlouho bylo pět věder

pěnícího se krémového mléka, na které se mnohá zvířata dívala se značným nadšením.

se zájmem.

"Co se s tím mlékem stane?" zeptal se někdo.

"Jones nám ho občas přimíchával do kaše," řekla jedna ze slepic.

"Na mléko se vykašlete, soudruzi!" zvolal Napoleon a postavil se před

před vědra. "O to se postaráme. Důležitější je úroda.

Soudruh Sněhová koule nás povede. Já ho budu za pár minut následovat.

Kupředu, soudruzi! Seno čeká."

Zvířata se tedy vydala na seník, aby začala sklízet, a když se

se večer vrátila, bylo zjištěno, že mléko zmizelo.

Kapitola III

Jak se nadřeli a zapotili, aby dostali seno! Ale jejich úsilí bylo

odměněno, protože sklizeň byla ještě úspěšnější, než doufali.

Někdy byla práce těžká; nářadí bylo určeno pro lidi.

pro lidi, a ne pro zvířata, a velkou nevýhodou bylo, že žádné zvíře nebylo

neumělo používat žádné nářadí, při jehož používání se muselo postavit na zadní nohy. Ale prasata

byla tak chytrá, že si dokázala poradit s každou obtíží. Jak se píše na .

koně znali každý kousek pole a vlastně rozuměli i tomu, co se děje na poli.

a hrabání mnohem lépe než Jones a jeho muži.

než kdy dokázali Jonesovi a Jonesovi. Prasata ve skutečnosti nepracovala, ale řídila a dohlížela na práci.

ostatní. S jejich nadstandardními znalostmi bylo přirozené, že se

převzít vedení. Boxer a Čtyřlístek se zapřahali do

(v té době nebyly potřeba žádné ohlávky ani otěže, pozn. překl.), a to buď do kutru, nebo do koňských hřbetů.

) a vytrvale přešlapovali na místě, kde se procházelo prase.

za sebou a volali: "Jé, soudruhu!" nebo "Hej, zpátky, soudruhu!", jakmile se prasátko rozběhlo.

podle toho, jak se to hodilo. A každé zvíře až po to nejskromnější pracovalo na otáčení.

a sbírat seno. Dokonce i kachny a slepice se celý den lopotily a

tahaly se

na slunci a nosily v zobácích drobné chuchvalce sena. Nakonec se

za dva dny kratší dobu než obvykle.

Jones a jeho muži. Navíc to byla největší sklizeň, jakou farma kdy měla.

kdy zažila. Nevznikly žádné ztráty, slepice a kachny se svými

bystrýma očima posbíraly i poslední stéblo. A na statku nebylo jediné zvíře.

na farmě neukradlo ani sousto.

Celé léto šla práce na farmě jako po másle. Na stránkách

Zvířata byla šťastná, jak si nikdy nedokázala představit, že by mohla být. Každý

bylo velkým pozitivním potěšením, protože teď už bylo opravdu dobré.

jejich vlastní potrava, kterou si sami vyprodukovali a pro sebe, ne že by jim ji někdo dával.

a nebylo jim podáváno neochotným pánem. S bezcennými parazitickými lidskými bytostmi...

bylo více jídla pro všechny. Bylo také více volného času,

ačkoli zvířata byla nezkušená. Setkávali se s mnoha obtížemi...

například později v roce, když sklízeli kukuřici, museli se s ní

šlapat ji starodávným způsobem a odfoukávat plevy s jejich

protože statek neměl žádný mlátičku, ale prasata s dechem

a Boxer se svými obrovskými svaly je vždycky vytáhli.

prošly. Boxera všichni obdivovali. Byl to tvrdý dříč.

i za Jonesových časů, ale teď vypadal spíš jako tři koně než jeden;

Byly dny, kdy se zdálo, že veškerá práce na farmě spočívá na něm.

mohutných ramenech. Od rána do večera tlačil a tahal, stále

na místě, kde byla práce nejtěžší. Domluvil se s

s jedním z kohoutů, aby ho ráno zavolal o půl hodiny dříve, než se mu to podaří.

a přiložil ruku k dílu, ať už se mu zdálo, že je to cokoli.

nejpotřebnější, než začne běžná denní práce. Jeho odpověď na každou

na každý problém, na každý neúspěch, zněla: "Budu pracovat tvrději!" - což si osvojil jako

jako své osobní motto.

Každý však pracoval podle svých možností. Slepice a kachny, protože

například při sklizni zachránily pět bušlů kukuřice tím, že sebraly

zatoulaných zrn. Nikdo nekradl, nikdo nereptal nad svými příděly.

hádky, kousání a žárlivost, které byly běžným rysem života.

za starých časů téměř vymizely. Nikdo se nevyhýbal - nebo téměř nikdo.

Mollie, pravda, neuměla ráno dobře vstávat a měla

odejít z práce dřív s odůvodněním, že má v hlavě kámen.

kopyto. A chování kočky bylo poněkud zvláštní. Brzy se

že když bylo třeba něco udělat, kočka nebyla nikdy k nalezení.

Na celé hodiny zmizela a pak se objevovala v době jídla nebo v noci.

večer po skončení práce, jako by se nic nestalo. Ale ona

a mručela tak láskyplně, že se to nedalo vydržet.

bylo nemožné nevěřit v její dobré úmysly. Starý Benjamin, ten

osel, se od dob vzpoury zřejmě vůbec nezměnil. Dělal svou práci v

stejně pomalu a tvrdošíjně jako za Jonesových časů, nikdy se nevyhýbal

a nikdy se dobrovolně nepřihlásil k práci navíc. O vzpouře a jejím

nechtěl vyjádřit žádný názor. Když se ho zeptali, zda není šťastnější

teď, když je Jones pryč, odpovídal jen: "Oslové žijí dlouho. Žádný

nikdo z vás nikdy neviděl mrtvého osla," a ostatní se museli spokojit s tím, že osel je mrtvý.

s touto záhadnou odpovědí.

V neděli se nepracovalo. Snídaně byla o hodinu později než obvykle a

po snídani se konal obřad, který se dodržoval každý týden bez

bez výjimky. Nejprve se vztyčila vlajka. Snowball našel v

starý zelený ubrus paní Jonesové a namaloval na něj vlajku.

kopyto a roh bílou barvou. Ten byl vyvěšen na stožár na statku.

na zahradě každou neděli ráno. Vlajka byla zelená, vysvětloval Snowball, aby

aby představovala zelená pole Anglie, zatímco kopyto a roh znamenaly

budoucí republiku zvířat, která vznikne, až se lidská rasa rozroste.

bude definitivně svržena. Po vyvěšení vlajky se všichni

zvířata sešla do velké stodoly, kde se konalo valné shromáždění, které bylo známé pod názvem "Zvířecí vlajka".

jako shromáždění. Zde se naplánovala práce na nadcházející týden.

předkládaly se rezoluce a diskutovalo se o nich. Vždycky to byla prasata, kdo předkládal

předkládala usnesení. Ostatní zvířata věděla, jak hlasovat, ale

ale nikdy nedokázala vymyslet žádné vlastní usnesení. Snowball a Napoleon

byli v debatách zdaleka nejaktivnější. Všimli jsme si však, že tito

se nikdy neshodli: ať už některý z nich navrhl cokoli, ostatní se shodli.

se mohl spolehnout, že ten druhý mu bude oponovat. Dokonce i když bylo rozhodnuto - což byla věc

nikdo nemohl nic namítat - vyhradit malý výběh za domem, kde se bude

jako domov odpočinku pro zvířata, která už mají po práci, došlo k nesouhlasu.

bouřlivá debata o správném věku odchodu do důchodu pro jednotlivé třídy zvířat. Na

Setkání vždy končilo zpěvem písně "Beasts of England", a

odpoledne bylo věnováno rekreaci.

Prasata si vyhradila místnost s postroji jako své sídlo.

Zde se po večerech učili kovářství, tesařství a dalším dovednostem.

z knih, které si přinesli ze statku.

Sněhová koule se také věnovala organizování ostatních zvířat do toho, co

nazval zvířecí výbory. Byl v tom neúnavný. Vytvořil

Výbor pro produkci vajec pro slepice, Ligu čistých ocasů pro zvířata.

pro krávy, Výbor pro převýchovu divokých soudruhů (jeho cílem bylo

zkrotit krysy a králíky), Hnutí za bílou vlnu pro ovce a Výbor pro ochranu zvířat.

Kromě toho zavedl kurzy čtení a psaní. Na

Celkově byly tyto projekty neúspěšné. Pokus o zkrocení divokých

zvířat se například téměř okamžitě zhroutil. Pokračovalo se v jejich

chovali stejně jako předtím, a když se k nim chovali velkoryse, prostě je vzali na milost.

využili. Kočka se připojila k převýchovnému výboru a byla velmi

v něm několik dní velmi aktivní. Jednoho dne ji viděli, jak sedí na střeše a

a povídala si s několika vrabci, kteří byli zrovna mimo její dosah. Vyprávěla

že všechna zvířata jsou nyní soudruzi a že každý vrabec, který se rozhodne

může přiletět a sednout si na její tlapku, ale vrabci se drželi dál.

Hodiny čtení a psaní však měly velký úspěch. Do

téměř každé zvíře na farmě bylo do určité míry gramotné.

Pokud jde o prasata, ta už uměla číst a psát dokonale. Psi

se naučili číst poměrně dobře, ale neměli zájem cokoli číst.

kromě sedmi přikázání. Koza Muriel uměla číst jen trochu.

lépe než psi a někdy předčítala ostatním v domě.

večer z útržků novin, které našla na hromadě odpadků.

Benjamin uměl číst stejně dobře jako každé prase, ale nikdy se v tom nevyznal.

Pokud věděl, říkal, že nic, co by stálo za čtení, neexistuje. Clover se naučila

celou abecedu, ale nedokázala dát dohromady slova. Boxer se nedokázal

A, B, C, D, v prachu se mu nedařilo dohledat dál než k písmenu D.

kopytem a pak stál a zíral na písmena ušima.

někdy zatřepal předkem a ze všech sil se snažil

vzpomenout si, co bude následovat, a nikdy se mu to nepodařilo. Několikrát,

se sice naučil E, F, G, H, ale než je poznal, bylo to už dávno.

vždy zjistil, že zapomněl A, B, C a D. Nakonec se rozhodl.

že se spokojí s prvními čtyřmi písmeny a jednou je vypsal.

nebo dvakrát denně, aby si osvěžil paměť. Mollie se odmítala učit jakákoli jiná než

jen šest písmen, která psala její vlastní jméno. Tvořila je velmi úhledně.

z kousků větviček a pak je ozdobila jednou nebo dvěma květinami.

a chodila kolem nich a obdivovala je.

Žádné z ostatních zvířat na farmě se nedostalo dál než k písmenu A.

Zjistilo se také, že hloupější zvířata, jako jsou ovce, slepice a další.

kachny, se nedokázala naučit zpaměti sedm přikázání. Po mnoha

přemýšlení Snowball prohlásil, že sedm přikázání by se dalo ve skutečnosti

do jediné věty, a sice: "Čtyři nohy dobré, dvě špatné." Tohle,

říkal, že obsahuje základní princip animalismu. Kdokoliv měl

kdo si ji důkladně osvojí, bude v bezpečí před lidskými vlivy. Ptáci na

zpočátku namítali, protože se jim zdálo, že mají také dvě nohy, ale

Sněhová koule jim dokázala, že tomu tak není.

"Ptačí křídlo, kamarádi," řekl, "je orgánem pohonu, a ne hnací síly," a dodal: "Ptačí křídlo se

a ne manipulaci. Měli bychom ho proto považovat za nohu. Rozlišující

člověka je Ruka, nástroj, kterým dělá všechno, co dělá.

škodí."

Ptáci nerozuměli Snowballovým dlouhým slovům, ale přijali jeho

a všechna skromnější zvířata se pustila do práce, aby se naučila novému jazyku.

nazpaměť. ČTYŘI NOHY DOBŘE, DVĚ NOHY ŠPATNĚ, bylo napsáno na jejím konci.

nad sedmi přikázáními a většími písmeny. Když

si ovce tuto větu zapamatovaly, velmi si ji oblíbily a začaly ji používat.

a často, když ležely na poli, začaly všechny bečet.

"Čtyři nohy dobré, dvě špatné! Čtyři nohy dobré, dvě nohy špatné!" a udržovaly ji v platnosti.

hodiny a nikdy je to neomrzelo.

Napoleon se o Snowballovy výbory nezajímal. Říkal, že

že výchova mládeže je důležitější než cokoli, co by se dalo udělat.

pro ty, kteří již dospěli. Stalo se, že Jessie a Bluebell

brzy po sklizni sena porodily obě a narodila se jim dvě mláďata.

devět statných štěňat. Jakmile byla odstavena, Napoleon je odvezl pryč.

od jejich matek se slovy, že se o ně postará sám.

za jejich výchovu. Odvedl je na půdu, kam se dalo dostat jenom tak.

po žebříku z postrojovny, a tam je držel v takovém ústraní

že zbytek statku brzy zapomněl na jejich existenci.

Záhada, kam se ztrácí mléko, se brzy vysvětlila. Bylo smícháno

každý den do prasečí kaše. Raná jablka právě dozrávala a

a tráva v sadu byla posetá větrnými úlomky. Zvířata se domnívala, že

že si je rozdělí rovným dílem; jednoho dne,

však bylo nařízeno, že všechny větrné úlomky se mají posbírat.

a odnést do postrojovny pro prasata. Na to někteří z nich

ostatní zvířata reptala, ale nebylo to nic platné. Všechna prasata byla v plném

dokonce i Sněhulák a Napoleon. Pískle byla poslána do

aby ostatním podal potřebné vysvětlení.

"Soudruzi!" zvolal. "Doufám, že si nemyslíte, že my prasata děláme

to děláme v duchu sobectví a privilegií? Mnozí z nás skutečně nemají rádi

mléko a jablka. Já sám je nemám rád. Naším jediným cílem při jejich přebírání

je zachovat si zdraví. Mléko a jablka (to bylo prokázáno tím, že

věda, soudruzi) obsahují látky naprosto nezbytné pro zdraví.

pro blaho prasete. My prasata pracujeme s mozkem. Celé řízení a

této farmy závisí na nás. Ve dne v noci bdíme nad

vaše blaho. Je to pro VAŠE dobro, že pijeme to mléko a jíme ty

jablka. Víte, co by se stalo, kdybychom my prasata neplnili své povinnosti? Jones

by se vrátil! Ano, Jones by se vrátil! Jistě, soudruzi," zvolal.

Squealer téměř prosebně, poskakoval ze strany na stranu a šlehal si

"Určitě mezi vámi není nikdo, kdo by chtěl, aby se Jones vrátil?"

Jestli si zvířata byla něčím naprosto jistá, pak to bylo to, že

že nechtějí, aby se Jones vrátil. Když jim bylo řečeno toto

v tomto světle, neměla už co říct. Důležitost toho, aby prasata byla v dobrém

zdraví bylo až příliš zřejmé. A tak se bez dalšího dohadování dohodli, že

že mléko a jablka (a také hlavní úroda jablek, když se na trhu vyskytnou) se nebudou prodávat.

dozrávají) budou vyhrazeny pouze pro prasata.

Kapitola IV

Koncem léta se zpráva o tom, co se stalo na Farmě zvířat, rozšířila.

po celém kraji. Snowball a Napoleon každý den vysílali letadla.

holubů, kteří měli za úkol vmísit se mezi zvířata na ulici.

na sousedních farmách, vyprávět jim příběh o vzpouře a učit je, jak se vzbouřit.

"Zvířata Anglie".

Většinu tohoto času trávil pan Jones vysedáváním ve výčepu Červeného

Lva ve Willingdonu a stěžoval si každému, kdo byl ochoten poslouchat, na to, že se mu

zrůdnou nespravedlnost, kterou utrpěl, když ho z jeho majetku vykázali

smečkou ničemných zvířat. Ostatní farmáři s ním soucítili

ale zpočátku mu příliš nepomohli. V hloubi duše si každý z nich

tajně přemýšlel, jestli by nemohl nějak zvrátit Jonesovo rozhodnutí.

Jonesovo neštěstí ve svůj prospěch. Bylo štěstí, že majitelé dvou

které sousedily s Farmou zvířat, měli trvale špatné vztahy. Jeden z nich

která se jmenovala Foxwood, byla velká, zanedbaná, staromódní farma,

značně zarostlá lesem, s opotřebovanými pastvinami a živými ploty.

v hanebném stavu. Její majitel, pan Pilkington, byl nenáročný člověk.

který trávil většinu času rybařením nebo lovem.

podle ročního období. Druhá farma, která se jmenovala Pinchfield, byla

menší a lépe udržovaná. Jejím majitelem byl pan Frederick, tvrdý a bystrý muž.

chytrý muž, věčně zapletený do soudních sporů a s pověstí tvrdého řidiče.

smlouvách. Tito dva se neměli rádi natolik, že pro ně bylo těžké se dohodnout.

že se nemohli dohodnout, dokonce ani když hájili své vlastní zájmy.

Přesto byli oba vzpourou na ostrově pořádně vyděšeni.

a velmi se snažili zabránit tomu, aby se jejich vlastní zvířata naučila

o ní příliš mnoho dozvěděla. Zpočátku předstírali, že se myšlence na to, že by se mohli vysmívat

zvířata sama spravují farmu. Celá věc by skončila během

čtrnácti dnech, říkali. Říkali, že zvířata na panském statku

(trvali na tom, aby se jí říkalo Statek; nechtěli připustit, aby se jí říkalo Statek).

název "Farma zvířat") se mezi sebou věčně hádala a byla

také rychle umírala hlady. Když čas plynul a zvířata měla

Frederick a Pilkington zjevně nezemřeli hlady, změnili své rozhodnutí

a začali mluvit o strašlivé špatnosti, která nyní na Zemi zvířat vzkvétá.

Farmě zvířat. Prozradili, že zvířata tam provozují kanibalismus,

mučí se navzájem rozžhavenými podkovami a mají své samice ve

společné. Takhle dopadla vzpoura proti zákonům přírody,

říkali Frederick a Pilkington.

Těmto historkám však nikdy plně nevěřili. Pověsti o zázračném

o farmě, kde byli lidé vyhnáni a zvířata se starala o své hospodářství.

své vlastní záležitosti, se šířily dál v nejasných a zkreslených podobách,

a po celý ten rok se na statku zvedala vlna vzpoury.

na venkově. Býci, kteří byli vždycky učenliví, se najednou stali divokými,

ovce rozbíjely živé ploty a požíraly jetel, krávy kopaly do kbelíku

myslivci odmítali ploty a stříleli na své jezdce na druhou stranu.

na druhou stranu. Především melodie, a dokonce i slova písně "Beasts of England" byla

známé všude. Šířila se ohromující rychlostí. Lidé

nemohli ovládnout svůj vztek, když tuto píseň slyšeli, ačkoli se jim

předstírali, že ji považují pouze za směšnou. Nedokázali to pochopit.

jak se i zvířata mohou přimět zpívat tak opovrženíhodnou píseň.

nesmysly. Každé zvíře, které bylo přistiženo, že ji zpívá, bylo na místě zbičováno.

A přesto byla píseň neodolatelná. Kosi si ji pískali v noci.

v živých plotech, holubi ji houkali v jilmech, dostala se do hluku

kovárny a do melodie kostelních zvonů. A když se lidé

poslouchali, tajně se chvěli, protože v ní slyšeli proroctví o svých

životech.

budoucí zkázu.

Začátkem října, když bylo obilí posekáno a naskládáno na hromadu a část z něj byla

mlátilo, přiletělo vzduchem hejno holubů, kteří se rozlétli a

a v nejdivočejším vzrušení přistáli na dvoře Farmy zvířat. Jones a

a všichni jeho muži spolu s půltuctem dalších z Foxwoodu a Pinchfieldu se vydali na cestu.

vjížděli do brány s pěti závorami a blížili se k vozové cestě, která vedla do

na farmu. Všichni nesli hole, kromě Jonese, který kráčel s nimi.

s pistolí v ruce. Zjevně se chystali pokusit

znovu dobýt farmu.

S tím se už dlouho počítalo a všechny přípravy byly hotové. Sněhová koule,

který studoval starou knihu o taženích Julia Caesara, kterou měl k dispozici.

našel na statku, byl pověřen vedením obranných operací. Dával

a za pár minut už bylo každé zvíře u sebe.

na svém stanovišti.

Jakmile se lidé přiblížili k budovám statku, Sněhová koule se pustila do svého

první útok. Všichni holubi v počtu třiceti pěti se rozletěli k a

nad hlavami lidí a ze vzduchu na ně houkali, a zatímco se lidé zvedali, letěl

muži se s tím vypořádávali, husy, které se schovávaly za střechou, se rozlétly do

živého plotu, vyrazily ven a zuřivě jim klovaly do lýtek na nohou.

Byl to však jen lehký potyčkový manévr, jehož cílem bylo vytvořit

a muži husy snadno zahnali holemi.

Sněhová koule nyní zahájila druhou linii útoku. Muriel, Benjamin a všichni

v čele se Sněhulákem vyrazili vpřed a hnali ovce.

ze všech stran, zatímco Benjamin se otočil a vyrazil proti mužům.

a mlátil do nich svými malými kopýtky. Muži se však opět s

holemi a botami s hřeby byli na ně příliš silní a náhle,

na Sněhulákův skřek, který byl signálem k ústupu, se všichni muži rozutekli.

zvířata otočila a utekla brankou na dvůr.

Muži vítězoslavně vykřikli. Viděli své nepřátele, jak si představovali.

na útěku, a v nepořádku se za nimi vrhli. To bylo přesně to, co

Sněhová koule zamýšlela. Jakmile se ocitli na dvoře.

tři koně, tři krávy a zbytek prasat, která ležela na dvoře, se rozutekli a vyrazili na cestu.

v záloze v chlévě, se náhle vynořili v jejich týlu a podřízli je.

a odřízli je od sebe. Sněhová koule dala pokyn k útoku. Sám se vrhl

přímo na Jonese. Jones ho viděl přicházet, zvedl zbraň a vystřelil. Na

a kulky udělaly krvavé šmouhy podél Snowballových zad a jedna

ovce spadla na zem.

mrtvá. Snowball se ani na okamžik nezastavil a vrhl svých patnáct kamenů.

proti Jonesovým nohám. Jones byl vržen do hromady hnoje a jeho zbraň

vyletěla mu z rukou. Ale nejděsivější podívanou ze všech byl Boxer,

se vztyčil na zadních nohách a udeřil svou velkou železnou botou.

kopyty jako hřebec. Hned jeho první úder odnesl čeledín z Foxwoodu.

do lebky a natáhl ho bez života do bláta. Při tom pohledu se několik

mužů upustilo své hole a pokusilo se utéct. Zachvátila je panika a

a v příštím okamžiku je všechna zvířata dohromady honila kolem dokola.

dvůr. Zvířata se do nich pustila, kopala je, kousala a šlapala po nich. Nebylo tam ani jedno

na statku, které by se jim nepomstilo po svém.

po svém. Dokonce i kočka náhle skočila ze střechy na ramena jednoho z kravičkářů.

a zaryla mu drápy do krku, při čemž strašlivě zařvala. V jednu chvíli

když byl otvor volný, se muži s radostí vyhrnuli z

a utíkali k hlavní silnici. A tak se během pěti minut

se dali na potupný ústup stejnou cestou, jakou se dali na útěk.

s hejnem hus, které za nimi syčely a klovaly je do hlavy.

a celou cestu se hnaly za mláďaty.

Všichni muži byli pryč, až na jednoho. Na dvoře se Boxer sápal po

kopytem na čeledína, který ležel tváří v blátě a snažil se otočit.

převrátit ho. Chlapec se ani nepohnul.

"Je mrtvý," řekl Boxer smutně. "Neměl jsem v úmyslu to udělat.

Zapomněl jsem, že mám železné boty. Kdo uvěří, že jsem to neudělal.

to neudělal schválně?"

"Žádné sentimentality, soudruhu!" vykřikl Sněhulák, z jehož ran se valila krev

ještě kapala krev. "Válka je válka. Jediný dobrý člověk je mrtvý."

"Nemám v úmyslu brát život, ani lidský," zopakoval Boxer, a

Oči měl plné slz.

"Kde je Mollie?" vykřikl někdo.

Mollie skutečně chyběla. Na okamžik zavládl velký poplach; bylo to...

obávali se, že jí muži mohli nějak ublížit nebo ji dokonce odnést.

odnesli s sebou. Nakonec ji však našli schovanou v její stáji s

hlavou zabořenou mezi senem v jeslích. Dala se na útěk jako

jakmile se ozval výstřel. A když se ostatní vrátili z hledání

a zjistili, že stájník, který byl ve skutečnosti jen omráčený, se zrovna vracel do stáje.

se už vzpamatoval a utekl.

Zvířata se nyní shromáždila v nejdivočejším vzrušení a každé z nich vyprávělo.

z plných plic vyprávělo, co se mu v bitvě povedlo. Improvizovaný

ihned se konala improvizovaná oslava vítězství. Vlajka byla vztyčena a

"Beasts of England", pak se několikrát zazpívaly ovce, které byly na místě.

byla slavnostně pohřbena a na jejím místě byl zasazen hlohový keř.

a na hrobě byl zasazen hloh. U hrobu pronesl Snowball krátký projev, v němž zdůraznil, že

aby byla všechna zvířata připravena v případě potřeby zemřít za Farmu zvířat.

Zvířata se jednomyslně rozhodla vytvořit vojenské vyznamenání, "Zvířecí vyznamenání".

Hrdina první třídy", které bylo uděleno Snowballovi a zvířatům.

Boxerovi. Vyznamenání se skládalo z mosazné medaile (ve skutečnosti to byly nějaké staré

které byly nalezeny v postrojovně), kterou měli nosit na krku.

o nedělích a svátcích. Dále se uděloval titul "Zvířecí hrdina druhé třídy", který

se uděloval posmrtně mrtvé ovci.

Hodně se diskutovalo o tom, jak by se bitva měla jmenovat. V

Nakonec byla pojmenována Bitva u kravína, protože právě tam se nacházela ta

byla přepadena. Pistole pana Jonese byla nalezena ležet v bahně,

a vědělo se, že na statku je zásoba nábojů.

Bylo rozhodnuto postavit zbraň na úpatí Vlajkové stěny, jako

a střílet z ní dvakrát ročně - jednou v říjnu, kdy se bude střílet na

dvanáctého října, na výročí bitvy u Kravína, a jednou v říjnu.

na Den svatého léta, výročí povstání.

Kapitola V

Jak se blížila zima, Mollie dělala stále větší potíže. Chodila pozdě

do práce a omlouvala se tím, že má problémy s prací.

zaspala, a stěžovala si na záhadné bolesti, přestože měla chuť k jídlu.

ale chuť k jídlu byla výborná. Pod jakoukoli záminkou utíkala z práce a

a chodila do bazénu, kde stála a hloupě se dívala na své vlastní tělo.

na svůj odraz ve vodě. Kolovaly však i zvěsti o něčem víc

o něčem vážnějším. Jednoho dne, když se Mollie bezstarostně procházela po dvoře a flirtovala se svým

dlouhým ocasem a žvýkala stéblo sena, vzala si ji Clover stranou.

"Mollie," řekla, "chci ti říct něco velmi vážného. Tohle

ráno jsem tě viděla, jak se díváš přes živý plot, který odděluje Farmu zvířat od dvora.

Foxwood. Jeden z mužů pana Pilkingtona stál na druhé straně plotu.

živého plotu. A... byl jsem daleko, ale jsem si téměř jistý, že jsem viděl tohle...

s tebou mluvil a ty jsi mu dovolila, aby tě pohladil po nose. Co

to znamená, Mollie?"

"To neudělal! Nedovolil! To není pravda!" vykřikla Mollie a začala se pošťuchovat.

a hrabala se v zemi.

"Mollie! Podívej se mi do tváře. Dáváš mi své čestné slovo, že to.

tě nehladil po nose?"

"To není pravda!" opakovala Mollie, ale nedokázala se podívat Cloverovi do tváře.

a v příštím okamžiku se vznesla na paty a odcválala pryč do

pole.

Čtyřlístek napadla myšlenka. Aniž by ostatním cokoli řekla, vydala se

k Molliině stáji a kopytem převrátila slámu. Skrytá pod

pod slámou byla malá hromádka hrudkového cukru a několik svazků stužek.

různých barev.

O tři dny později Mollie zmizela. Několik týdnů se o ní nic nevědělo.

pak holubi ohlásili, že ji viděli na louce.

na druhé straně Willingdonu. Byla mezi šachtami chytrého psího vozu.

natřené na červeno a černo, která stála před hospodou. Tlustý

s červeným obličejem v kostkovaných kalhotách a kamaších, který vypadal jako hospodský,

hladil po nose a krmil ji cukrem. Její srst byla čerstvě

ostříhaný a kolem čela měla červenou stuhu. Zdálo se, že

že si to užívá, říkali holubi. Žádné ze zvířat se nikdy

o Mollie znovu nezmínilo.

V lednu přišlo kruté počasí. Země byla jako ze železa a

na polích se nedalo nic dělat. Ve velkém se konalo mnoho schůzí.

a vepři se zabývali plánováním práce, která je čeká v následujících dnech.

nadcházející sezóny. Začalo platit, že prasata, která byla

zjevně chytřejší než ostatní zvířata, by měla rozhodovat o všech otázkách.

ačkoli jejich rozhodnutí musela být schválena většinou hlasů.

Toto uspořádání by fungovalo docela dobře, kdyby nebylo toho.

Sněhuláka a Napoleona. Ti dva se neshodli v každém bodě

kde bylo možné se neshodnout. Pokud jeden z nich navrhl zasít větší

ječmenem, ten druhý určitě požadoval větší plochu ječmene.

a pokud jeden z nich tvrdil, že takové a takové pole je správné.

pro zelí, druhý by prohlásil, že je k ničemu.

kromě kořínků. Každý z nich měl své vlastní následovníky a docházelo k násilnostem.

debaty. Na schůzích Sněhová koule často získávala většinu svým hlasem.

ale Napoleon byl lepší v získávání podpory pro svou stranu.

sebe v mezidobí. Zvláště úspěšný byl u ovcí. Z

ovce v poslední době začaly bečet "Čtyři nohy dobré, dvě špatné".

v sezóně i mimo ni, a často tím přerušovaly schůzi. To

Všimli jsme si, že obzvlášť často se jim podařilo přerušit "Čtyři nohy".

dobré, dvě nohy špatné" v rozhodujících okamžicích Sněhulákových

projevů. Snowball

pečlivě prostudoval několik zadních čísel časopisu "Farmář a

které našel na farmě, a byl plný plánů, jak se dostat k "Farmáři a chovatelům".

na inovace a vylepšení. Učeně mluvil o odvodňování polí,

siláži a základní strusce a vypracoval složitý plán pro všechny tyto oblasti.

aby všechna zvířata kydala hnůj přímo na pole, na jiném místě, než je místo, kde se kydá hnůj.

každý den, aby se ušetřila práce s převozem. Napoleon nevytvořil žádná schémata

ale tiše prohlásil, že Snowballův plán bude zbytečný, a řekl

a zdálo se, že si dává na čas. Ale ze všech jejich sporů nebyl žádný takový.

než ten, který se odehrál kvůli větrnému mlýnu.

Na dlouhé pastvině, nedaleko hospodářských budov, byla malá zahrádka.

který byl nejvyšším bodem farmy. Poté, co si prohlédl terén,

Sněhová koule prohlásila, že je to přesně to pravé místo pro větrný mlýn, který by se mohl postavit.

pohánět dynamo a zásobovat farmu elektrickou energií.

To by osvětlovalo stáje a v zimě je vytápělo, a také by poháněl

cirkulárku, řezačku na plevy, kráječ na mangel a elektrický dojící stroj.

stroj na výrobu mléka. Zvířata o něčem takovém nikdy předtím neslyšela.

(protože statek byl staromódní a měl jen ty nejprimitivnější zařízení), a proto se na něm nikdy nesetkali s ničím jiným.

stroje) a užasle poslouchala, zatímco Sněhová koule vykouzlila

fantastických strojů, které za ně budou dělat jejich práci, zatímco

oni se v klidu pásli na poli nebo si zlepšovali myšlenky pomocí

čtením a konverzací.

Během několika týdnů byly Sněhulákovy plány na větrný mlýn plně rozpracovány.

v plném rozsahu. Mechanické detaily pocházely převážně ze tří knih, které měl

které patřily panu Jonesovi - "Tisíc užitečných věcí pro dům",

"Každý muž svůj vlastní zedník" a "Elektřina pro začátečníky". Sněhová koule

používal jako pracovnu kůlnu, která kdysi sloužila jako inkubátor a měla v sobě

hladkou dřevěnou podlahu vhodnou ke kreslení. Byl tam zavřený po dobu

hodiny. S knihami, které držel otevřené na kameni, a s kusem

křídou sevřenou mezi klouby prstů na noze se rychle pohyboval po

sem a tam, kreslil jednu čáru za druhou a vydával přitom drobné kňouravé výkřiky.

vzrušení. Postupně se plány rozrostly ve složitou změť klik a kliček.

a ozubených koleček, která zabírala víc než polovinu podlahy a kterou ostatní zvířata

považovala za naprosto nepochopitelné, ale velmi působivé. Všichni přišli k

alespoň jednou denně podívat na Snowballovy výkresy. Dokonce i slepice a kachny

a dávaly si záležet, aby na křídové stopy nešláply. Jen Napoleon

se držel stranou. Od začátku se stavěl proti větrnému mlýnu.

Jednoho dne však nečekaně dorazil, aby si prohlédl plány. Šel pěšky

těžce obcházel kůlnu, pozorně si prohlédl každý detail plánů a

jednou nebo dvakrát si na ně smrkl, pak chvíli stál a přemýšlel o tom, co se děje.

koutkem oka; pak náhle zvedl nohu,

vymočil se na plány a beze slova odešel.

Celá farma byla v otázce větrného mlýna hluboce rozpolcená. Sněhová koule

nepopíral, že postavit ho bude obtížná záležitost. Stone by

a postavit z něj stěny, pak by se musely přenést plachty

vyrobit a potom by bylo potřeba dynamo a kabely. (Jak

se dají pořídit, Snowball neřekl.) Tvrdil však, že

že by to všechno mohlo být hotové za rok. A potom, prohlásil, tolik.

práce ušetří, že zvířata budou muset pracovat jen tři dny.

týdně. Napoleon naproti tomu tvrdil, že velká potřeba

je zvýšit produkci potravin, a že pokud se bude ztrácet čas na

větrným mlýnem, všichni by zemřeli hlady. Zvířata se zformovala

do dvou frakcí pod heslem: "Volte Sněhuláka a třídenní mlýn.

týden" a "Volte Napoleona a plné jesle". Benjamin byl jediný

který se nepřidal ani k jedné z frakcí. Odmítal věřit, že by se některá z nich

že jídlo bude hojnější, nebo že větrný mlýn zachrání život.

práci. Říkal, že ať už větrný mlýn bude, nebo nebude, život půjde dál jako vždycky.

pokračoval - tedy špatně.

Kromě sporů o větrný mlýn se řešila i otázka

obrany farmy. Plně si uvědomovali, že ačkoli lidé

byli v bitvě u kravína poraženi, mohli by se pokusit o další a další bitvu.

odhodlanější pokus o znovudobytí farmy a znovuzískání pana Jonese.

Měli k tomu o to větší důvod, že zpráva o jejich porážce

se roznesla po kraji a přiměla zvířata na sousedních farmách k tomu, aby se o své porážce dozvěděla.

na okolních farmách ještě neklidnější než kdy jindy. Sněhová koule a Napoleon byli jako obvykle v neustálém napětí.

neshodli. Podle Napoleona musela zvířata udělat to, že

obstarat střelné zbraně a vycvičit se v jejich používání. Podle

Sněhuláka musí posílat stále více holubů a vyvolávat vzpouru.

mezi zvířaty na ostatních farmách. Ten tvrdil, že pokud se jim podaří

se nemohou bránit, budou určitě dobyti, druhý tvrdil

že kdyby ke vzpourám docházelo všude, nemuseli by se bránit.

bránit. Zvířata poslechla nejprve Napoleona, pak Sněhuláka, a

a nemohla se rozhodnout, kdo má pravdu, ba naopak, vždycky se jim zdálo, že se

s tím, kdo zrovna mluvil.

Nakonec přišel den, kdy byly Sněhulákovy plány dokončeny. Na setkání

následující neděli se řešila otázka, zda začít s pracemi na staveništi, nebo ne.

větrném mlýně se mělo hlasovat. Když se zvířata shromáždila v

Sněhulák si stoupl, a přestože ho občas přerušil.

ovce bečely, vyložil své důvody, proč se vyslovil pro stavbu mlýna.

větrného mlýna. Napoleon pak vstal, aby mu odpověděl. Řekl velmi tiše

že větrný mlýn je nesmysl a že nikomu nedoporučuje, aby pro něj hlasoval,

a hned se zase posadil; mluvil sotva třicet vteřin a

a zdálo se, že je téměř lhostejné, jaký účinek vyvolal. Na to Snowball

na nohy a okřikl ovce, které začaly bečet.

a znovu začal vášnivě apelovat ve prospěch větrného mlýna. Až do této chvíle

byla zvířata ve svých sympatiích zhruba stejně rozdělena, ale najednou se

Sněhulákova výmluvnost je strhla. V zářivých větách

vykreslil obraz Farmy zvířat, jaká by mohla být, kdyby se z ní stala hnusná práce.

zvířat zbaví těžké dřiny. Jeho představivost nyní daleko přesáhla

sekáčů plev a řepařů. Elektřina, říkal, by mohla fungovat

mlátičky, pluhy, brány, válce, žací stroje a vázací stroje,

kromě toho, že by každý stánek měl vlastní elektrické světlo, teplou a studenou vodu.

vodu a elektrické topení. Než domluvil, bylo

nebylo pochyb o tom, jakým způsobem se bude hlasovat. Ale právě v této chvíli

Napoleon vstal a vrhl zvláštní pohled stranou na Snowballa,

a vydal ze sebe vysoké zakňučení, jaké ho ještě nikdo neslyšel vyslovit.

předtím neslyšel.

Vtom se venku ozval strašlivý řev a devět obrovských psů se rozlétlo na všechny strany.

s mosaznými obojky vběhlo do stodoly. Vrhli se

přímo na Sněhuláka, který vyskočil ze svého místa právě včas.

aby unikl jejich chňapajícím čelistem. Za okamžik byl venku ze dveří a oni

a oni se hnali za ním. Všechna zvířata byla příliš ohromená a vyděšená, než aby promluvila.

se tlačila ve dveřích, aby sledovala honičku. Sněhová koule se hnala přes

dlouhou pastvinou, která vedla k silnici. Běžel tak, jak to umí jen prase.

ale psi mu byli v patách. Najednou uklouzl a

Zdálo se, že ho mají. Pak se znovu zvedl a běžel rychleji.

a psi ho znovu doháněli. Jeden z nich byl úplně

Sněhulákovi sevřel čelisti na ocase, ale Sněhulák mu ho vyrval právě včas.

včas. Pak přidal na obrátkách a s několikacentimetrovým náskokem,

proklouzl dírou v živém plotě a už ho nikdo neviděl.

Zvířata se tiše a vyděšeně odplížila zpět do stodoly. Za okamžik

se psi vrátili. Zpočátku si nikdo nedokázal představit.

odkud se tito tvorové vzali, ale problém byl brzy vyřešen: byli to oni.

To byla štěňata, která Napoleon odvedl od jejich matek a odvezl je do jejich

a vychovával je v soukromí. Ačkoli ještě nebyli dospělí, byli to obrovští psi, a jak se zdálo.

vypadali divoce jako vlci. Drželi se v Napoleonově blízkosti. Všimli si, že

že na něj vrtí ocasem stejně, jako to dělali ostatní psi.

jak byli zvyklí dělat panu Jonesovi.

Napoleon se psy, kteří ho následovali, nyní vylezl na vyvýšenou plošinu.

kde předtím stál major, aby přednesl svůj projev.

řeč. Oznámil, že od nynějška budou nedělní dopolední schůze

skončí. Řekl, že jsou zbytečná a že je to ztráta času. V budoucnu

budou všechny otázky týkající se chodu farmy řešeny na schůzích, které se budou konat v

zvláštní výbor prasat, jemuž bude předsedat on sám. Ti se budou scházet v

a poté sdělí svá rozhodnutí ostatním. .

Zvířata by se stále scházela v neděli ráno, aby pozdravila vlajku, zazpívala si

"Beasts of England" a dostávali rozkazy na celý týden, ale na místě by se

ale už se nebudou konat žádné debaty.

Navzdory šoku, který jim Snowballovo vyhoštění způsobilo.

Zvířata byla tímto oznámením zděšena. Několik z nich by bylo rádo

protestovalo, kdyby našlo správné argumenty. Dokonce i Boxer byl

neurčitě znepokojen. Nastražil uši dozadu a několikrát zavrtěl předkem,

a usilovně se snažil shromáždit své myšlenky, ale nakonec nedokázal myslet na to.

na nic, co by mohl říct. Někteří z prasat sami však byli více

výmluvnější. Čtyři mladí vepři v první řadě vydávali pronikavé kvičení

a všechna čtyři vyskočila na nohy a začala mluvit.

najednou. Náhle však psi sedící kolem Napoleona hluboce vydechli,

a prasata ztichla a znovu se posadila. Pak se

ovce propukly v ohromné bečení: "Čtyři nohy dobré, dvě nohy dobré...

špatné!", které trvalo téměř čtvrt hodiny a ukončilo veškeré snahy o zkrocení

šanci na diskusi.

Poté byl Squealer poslán po farmě, aby vysvětlil nové uspořádání.

ostatním.

"Soudruzi," řekl, "věřím, že každé zvíře tady ocení, že se to podařilo.

že se soudruh Napoleon obětoval a vzal na sebe tuto práci navíc.

na sebe. Nepředstavujte si, soudruzi, že vedení je potěšení! Na

naopak, je to hluboká a těžká odpovědnost. Nikdo nevěří víc

pevněji než soudruh Napoleon, že všechna zvířata jsou si rovna. On by byl jen

by vás rád nechal rozhodovat o sobě samých. Ale někdy se

se můžete rozhodnout špatně, soudruzi, a kde bychom pak měli být?

Předpokládejme, že byste se rozhodli následovat Sněhuláka s jeho pálenkou z

Sněhuláka, který, jak teď víme, nebyl o nic lepší než zločinec?"

"V bitvě u Kravína bojoval statečně," řekl někdo.

"Statečnost nestačí," řekl Písklе. "Věrnost a poslušnost jsou víc

důležitější. A co se týče bitvy u kravína, věřím, že čas bude

že přijde čas, kdy zjistíme, že Sněhulákova účast v ní byla hodně přehnaná.

Disciplína, soudruzi, železná disciplína! To je heslo pro dnešek.

Stačí jeden chybný krok a naši nepřátelé se na nás vrhnou. Jistě, soudruzi, máte pravdu.

nechcete, aby se Jones vrátil?"

Na tento argument se opět nedalo odpovědět. Zvířata jistě nechtěla

chtít Jonese zpátky; pokud by pořádání debat v neděli dopoledne bylo zodpovědné.

přivést zpět, pak musí debaty skončit. Boxer, který měl nyní čas

na rozmyšlenou, vyjádřil obecné mínění slovy: "Pokud soudruh

Napoleon, musí to být správné." A od té chvíle přijal

"Napoleon má vždycky pravdu," a přidal ke svému soukromému heslu "Já mám vždycky pravdu".

budu pracovat tvrději."

Tou dobou se počasí umoudřilo a začala jarní orba.

Kůlna, kde Sněhulák nakreslil své plány větrného mlýna, byla zavřená.

a předpokládalo se, že plány byly setřeny z podlahy. Každý

V neděli ráno v deset hodin se zvířata shromáždila ve velké stodole, aby se po

a dostávali příkazy na celý týden. Lebka starého majora, nyní již očištěná od

byla vypreparována ze sadu a postavena na pařezu u stodoly.

u paty stožáru vedle pušky. Po vztyčení vlajky se

musela zvířata s úctou projít kolem lebky, než se vlajka vztyčí.

před vstupem do stodoly. Dnes už neseděla všechna pohromadě, jak se to dělávalo dříve

jako v minulosti. Napoleon se Squealerem a dalším prasetem jménem Minimus, které se

mělo pozoruhodný dar skládat písně a básně, seděli v přední části stolu.

devět mladých psů, kteří tvořili půlkruh kolem vyvýšeného pódia.

a ostatní prasata seděla vzadu. Ostatní zvířata seděla

naproti nim v hlavní části chléva. Napoleon přečetl rozkazy pro

a po jediném zazpívání písně "Zvířata" se rozkazy na týden rozdělily na dvě části.

Anglických zvířat" se všechna zvířata rozešla.

Třetí neděli po Snowballově vyhnání se zvířata poněkud

překvapilo, když Napoleon oznámil, že se bude stavět větrný mlýn.

že se přece jen podařilo postavit mlýn. Neřekl žádný důvod, proč si to rozmyslel.

pouze upozornil zvířata, že tento úkol navíc bude znamenat velmi těžkou práci,

a že bude dokonce nutné snížit jejich příděly. Plány se však naplnily,

byly připraveny do posledního detailu. Zvláštní výbor

prasat na nich pracoval poslední tři týdny. Stavba

větrného mlýna s různými dalšími vylepšeními měla trvat dva roky.

let.

Toho večera Pískle v soukromí vysvětlovala ostatním zvířatům, že

Napoleon ve skutečnosti nikdy nebyl proti větrnému mlýnu. Na

naopak, byl to on, kdo ho na začátku prosazoval, a plán

který Sněhová koule nakreslila na podlahu inkubátorové boudy.

byl ukraden z Napoleonových papírů. Větrný mlýn byl ve skutečnosti,

Napoleonův vlastní výtvor. Proč tedy, ptal se někdo, mluvil tak.

proti němu tak důrazně? Tady se Squealer tvářil velmi šibalsky. To, řekl, bylo

Napoleonova lstivost. Zdálo se, že je proti větrnému mlýnu, jenže

jako manévr, jak se zbavit Sněhuláka, který byl nebezpečnou postavou a

špatný vliv. Teď, když byl Sněhulák z cesty, mohl se plán uskutečnit

pokračovat bez jeho zásahů. Tohle, řekl Pískle, bylo něco

se říká taktika. Několikrát zopakoval: "Taktika, soudruzi,

taktika!" poskakoval kolem a s veselým smíchem švihal ocasem. Na

Zvířátka si nebyla jistá, co to slovo znamená, ale Squealer mluvil tak, že se snažil

přesvědčivě, a tři psi, kteří byli náhodou s ním, vrčeli tak

výhružně, že jeho vysvětlení bez dalšího přijímali.

bez otázek.

Kapitola VI

Celý ten rok zvířata pracovala jako otroci. Ale byla šťastná ve svých

neštítila se žádné námahy ani oběti, protože si byla dobře vědoma toho, že vše, co se

že vše, co dělala, bylo ku prospěchu jejich a těch z jejich druhu, kteří

kteří přijdou po nich, a ne pro smečku zahálčivých, zlodějských lidských bytostí.

Po celé jaro a léto pracovali šedesát hodin týdně, a v

srpnu Napoleon oznámil, že se bude pracovat i v neděli odpoledne.

také v neděli. Tato práce byla striktně dobrovolná, ale každé zvíře, které se nedostavilo

se jí nezúčastní, budou mu sníženy příděly na polovinu. Přesto bylo

bylo nutné ponechat některé úkoly nedokončené. Sklizeň byla trochu

méně úspěšná než v předchozím roce a dvě pole, která měla být v roce

měla být počátkem léta oseta kořeny, nebyla oseta, protože se na nich objevily

nebyla orba dokončena dostatečně brzy. Bylo možné předvídat

že nadcházející zima bude tuhá.

Větrný mlýn představoval nečekané potíže. Byl zde dobrý lom

vápence a v jednom z nich bylo nalezeno velké množství písku a cementu.

a cementu, takže veškerý materiál na stavbu byl po ruce. Ale

problém, který zvířata zpočátku nedokázala vyřešit, byl, jak rozbít kámen.

kámen na kousky vhodné velikosti. Zdálo se, že to nepůjde

jinak než pomocí krumpáčů a páčidel, které žádné zvíře nemohlo použít, protože žádný

se nemohlo postavit na zadní nohy. Teprve po týdnech marného úsilí se

někoho napadlo využít gravitační sílu.

Obrovské balvany, příliš velké na to, aby se daly použít tak, jak byly, ležely všude kolem.

na dně lomu. Zvířata kolem nich přivázala lana, a pak vše

krávy, koně, ovce, všechna zvířata, která se dokázala zachytit na lanech.

lano - dokonce i prasata se někdy v kritických chvílích přidala - táhli lano za sebou.

zoufale pomalu táhli do svahu až na vrchol lomu.

a tam je převrhli přes okraj, aby se dole roztříštily na kusy. Přeprava

kamene, když už byl rozbitý, bylo poměrně jednoduché. Koně

odnášeli na vozících, ovce táhly jednotlivé bloky, dokonce i Muriel

a Benjamin se zapřáhli do starého vozíku pro guvernantky a dělali, co mohli.

a přitom se podíleli na práci. Koncem léta se nashromáždil dostatek kamene a najednou se začalo

a pak se začalo stavět pod dohledem prasat.

Byl to však pomalý a pracný proces. Často to trvalo celý den.

vyčerpávající námahu, než se podařilo vytáhnout jediný balvan na vrchol lomu a

a někdy se ho nepodařilo vytlačit přes okraj. Nic

bez Boxera, jehož síla se zdála být stejná jako jeho síla

všech ostatních zvířat dohromady. Když se balvan začal

a zvířata zoufale vykřikla, že je táhne za sebou.

to byl vždycky Boxer, kdo se napínal k provazu, aby se dostal dolů.

a balvan zastavil. Vidět ho, jak se lopotí nahoru po svahu.

centimetr, jeho dech se zrychluje a špičky kopyt se drápou do země,

a jeho velké boky zbrocené potem, naplňoval všechny obdivem.

Čtyřlístek ho občas varoval, aby si dával pozor, aby se nepřepínal, ale...

Boxer ji nikdy neposlechl. Jeho dvě hesla: "Budu pracovat tvrději".

a "Napoleon má vždycky pravdu", se mu zdály být dostatečnou odpovědí na všechny problémy.

problémy. Domluvil se s kohoutem, že mu bude volat.

ráno místo o půl hodiny o tři čtvrtě hodiny dříve.

A ve volných chvílích, kterých dnes nebylo mnoho, se snažil

sám do lomu, nasbíral náklad rozbitého kamene a táhl ho dolů.

na místo větrného mlýna bez pomoci.

Zvířatům se po celé léto nevedlo špatně, přestože se jim

těžké práci. Pokud neměla víc potravy než v létě.

Jonesově době, neměla alespoň méně. Výhodou bylo, že měli pouze

a nemuseli živit pět rozmařilých lidí.

bytostí, byla tak velká, že by bylo zapotřebí hodně selhání, aby se jim

převážit. A v mnoha ohledech byl zvířecí způsob počínání více

efektivnější a šetřila práci. Takové práce, jako je například pletí plevele, mohly být

provádět s důkladností, kterou lidé nedokážou. A opět, protože žádný

zvířata kradla, nebylo nutné ohrazovat pastviny od orné půdy.

což ušetřilo spoustu práce při údržbě živých plotů a bran.

Nicméně s postupujícím létem se začaly objevovat různé nepředvídané nedostatky.

se začaly projevovat. Bylo zapotřebí parafínového oleje, hřebíků, provázků, psích potřeb.

a železa na podkovy pro koně, z nichž nic nebylo možné vyrobit.

na farmě. Později se objevila také potřeba osiva a umělých látek.

a hnojiva, kromě toho různé nářadí a nakonec stroje pro

větrný mlýn. Nikdo si nedokázal představit, jak by se to dalo obstarat.

Jednoho nedělního rána, když se zvířata shromáždila, aby obdržela své objednávky,

Napoleon oznámil, že se rozhodl pro novou politiku. Od nynějška

bude Farma zvířat obchodovat se sousedními farmami: nikoliv však se sousedními farmami.

samozřejmě za obchodním účelem, ale jen proto, aby získala určité

materiálů, které byly naléhavě nutné. Potřeby větrného mlýna musí

přednost před vším ostatním, řekl. Proto se chystal

prodat stoh sena a část letošní úrody pšenice, a později se rozhodl

kdyby bylo zapotřebí více peněz, musel by je doplnit prodejem úrody.

vajec, pro která byl ve Willingdonu vždycky odbyt. Slepice, řekl

Napoleon, by měly tuto oběť uvítat jako svůj zvláštní příspěvek.

na stavbu větrného mlýna.

Zvířata si opět uvědomila nejasný neklid. Nikdy se jim nestalo, že by

s lidmi, nikdy se nezapojovat do obchodování, nikdy se nedomlouvat s lidmi.

nepoužívat peníze - nebylo to snad jedno z prvních usnesení přijatých na zasedání

prvním triumfálním shromáždění po Jonesově vyloučení? Všechna zvířata

si pamatovali, že taková usnesení byla přijata, nebo si to alespoň mysleli.

si to pamatovali. Čtyři mladá prasata, která protestovala, když Napoleon

když Napoleon zrušil Schůze, nesměle zvedli hlas, ale okamžitě byli

rychle umlčeli mohutným vrčením psů. Pak se jako obvykle ozvaly ovce

"Čtyři nohy dobré, dvě špatné!" a chvilková rozpačitost se rozplynula

a nepříjemnost byla zažehnána. Nakonec Napoleon zvedl klusáka, aby bylo ticho, a

a oznámil, že už všechno zařídil. Nebude žádné

že žádné ze zvířat nebude muset přijít do styku s lidmi, což by se

by bylo zjevně velmi nežádoucí. Měl v úmyslu převzít celé břemeno

na svá bedra. Pan Whymper, advokát žijící ve Willingdonu,

souhlasil, že bude prostředníkem mezi Farmou zvířat a okolím.

a každé pondělí ráno bude navštěvovat farmu, aby přijal jeho zprávy.

instrukce. Napoleon zakončil svůj projev obvyklým zvoláním "Ať žije

Farma zvířat!" a po zpěvu písně "Beasts of England" se zvířata rozběhla na Farmu zvířat.

byla zvířata propuštěna.

Poté Squealer obešel celou farmu a nastavil zvířatům mysl na

Zvířata si odpočinula. Ujistil je, že rezoluce proti zapojení do obchodu a

a používání peněz nikdy nebylo přijato, ba ani navrženo. Bylo to čistě

výmysl, který pravděpodobně na počátku vznikl na základě lží, které šířili

Sněhová koule. Několik zvířat stále cítilo slabé pochybnosti, ale Pískle se zeptal

je bystře: "Jste si jistí, že to není něco, co jste se

se vám to jen zdálo, soudruzi? Máte o takovém předsevzetí nějaký záznam? Je to někde napsáno?

někde zapsáno?" A protože byla jistě pravda, že nic takového nebylo.

písemně neexistuje, zvířata se přesvědčila, že se mýlila.

Každé pondělí navštěvoval pan Whymper farmu, jak bylo domluveno. Byl to

s knírkem po straně, právník v malém.

ale dostatečně bystrý na to, aby si dříve než kdokoli jiný uvědomil, že

že Farma zvířat bude potřebovat zprostředkovatele a že provize bude

stojí za to mít. Zvířata sledovala jeho příchody a odchody s jakousi

strachem a vyhýbala se mu, jak jen to bylo možné. Přesto se při pohledu na

Napoleona, jak po čtyřech vydává rozkazy Whymperovi, který stál na dvou nohou, a jak se na něj dívá.

na dvou nohách, probudil jejich hrdost a částečně je smířil s novým životem.

s novým uspořádáním. Jejich vztahy s lidskou rasou teď nebyly úplně takové, jaké byly předtím.

jako předtím. Lidé Farmu zvířat nenáviděli.

teď, když se jí dařilo, o nic méně, ba naopak, nenáviděli ji víc než kdy jindy.

Každý člověk považoval za svou víru, že Farma půjde dál.

že farma dříve či později zkrachuje, a především, že větrný mlýn bude

neúspěšný. Scházeli se ve veřejných domech a vzájemně si dokazovali, že je to pro ně

že větrný mlýn musí spadnout, nebo že když se zřítí, tak se zřítí.

se postaví, pak že nikdy nebude fungovat. A přesto, proti jejich vůli,

si vypěstovali určitý respekt k účinnosti, s níž se větrný

zvířata řídila své vlastní záležitosti. Jedním z příznaků toho bylo, že

že začali nazývat Farmu zvířat pravým jménem a přestali předstírat, že se na ni neohlížejí.

že se jí říká Statek. Také upustili od svého mistrovství

Jonesovi, který se vzdal naděje, že získá svou farmu zpět, a odešel žít na venkov.

do jiné části hrabství. Kromě Whympera zatím neexistovala žádná jiná.

kontakt mezi Farmou zvířat a okolním světem, ale neustále se objevoval

že se Napoleon chystá uzavřít definitivní obchodní smlouvu, a tak se neustále proslýchalo, že se

buď s panem Pilkingtonem z Foxwoodu, nebo s panem Frederickem z Foxwoodu.

Pinchfieldem - ale nikdy ne s oběma současně.

V té době se na statek náhle nastěhovala prasata a

a usadili se tam. Zdálo se, že si zvířata opět vzpomněla, že

že v prvních dnech bylo přijato usnesení proti tomu, a znovu

Squealer je dokázal přesvědčit, že tomu tak není. Bylo to

říkal, že je naprosto nezbytné, aby prasata, která byla mozkem celého

by měla mít klidné místo k práci. Bylo to také vhodnější pro

Vůdcově důstojnosti (v poslední době totiž začal mluvit o Napoleonovi

pod titulem "Vůdce") žít v domě než v pouhém chlívku.

Nicméně některá zvířata byla znepokojena, když se dozvěděla, že se

že prasata nejenom jedí v kuchyni a používají obývací pokoj, ale také že se dozvěděla, že se v něm

jako odpočívárnu, ale také spí v postelích. Boxer to přecházel jako

"Napoleon má vždycky pravdu!", ale Čtyřlístek, který si myslel, že se

si vzpomněl na jednoznačné nařízení o zákazu postelí, odešel na konec stodoly a

snažila se rozluštit sedm přikázání, která tam byla napsána.

Když zjistila, že není schopná přečíst víc než jednotlivá písmena, přinesla si

Muriel.

"Muriel," řekla, "přečti mi čtvrté přikázání. Není tam napsáno

něco o tom, že se nemá spát v posteli?"

Muriel to s jistými obtížemi vyhláskovala.

"Říká se tam: 'Žádné zvíře nesmí spát v posteli s prostěradlem,'" oznámila.

konečně.

Kupodivu si Čtyřlístek nevzpomněl, že čtvrté přikázání

zmiňovalo prostěradla, ale protože tam bylo na zdi, muselo tomu tak být.

A Pískle, která náhodou v tu chvíli procházela kolem, v doprovodu dvou

nebo třemi psy, dokázal celou záležitost uvést na pravou míru.

"Slyšeli jste tedy, kamarádi," řekl, "že my prasata teď spíme ve

v postelích na statku? A proč ne? Jistě jste se nedomnívali, že.

že někdy existovalo nařízení, že postele jsou zakázané? Postel

znamená pouze místo na spaní

je jen místo na spaní. Hromada slámy ve stáji je postel, správně řečeno. Pravidlo znělo

proti prostěradlům, která jsou lidským vynálezem. Odstranili jsme prostěradla

z postelí na statku a spíme mezi dekami. A velmi pohodlně

lůžka jsou to také! Ale ne pohodlnější, než potřebujeme, to vám můžu říct,

soudruzi, při vší té mozkové práci, kterou dnes musíme dělat. Přece byste neokrádali

o odpočinek, že ne, soudruzi? Nechtěli byste, abychom byli příliš unavení na to, abychom

plnit naše povinnosti? Nikdo z vás si jistě nepřeje, aby se Jones vrátil?"

Zvířata ho v tomto bodě okamžitě uklidnila a víc se neříkalo.

o prasatech, která spala na záhonech na statku. A když se za několik dní

bylo oznámeno, že od nynějška budou prasata vstávat a

ráno vstávat o hodinu později než ostatní zvířata, nikdo si nestěžoval.

ani na to si nikdo nestěžoval.

Na podzim byla zvířata unavená, ale spokojená. Měla za sebou náročný rok,

a po prodeji části sena a kukuřice se zásoby krmiva pro dobytek

ale větrný mlýn jim to vynahradil.

všechno. Byl už téměř z poloviny postavený. Po sklizni byla

úsek jasného suchého počasí a zvířata se nadřela víc než kdy jindy,

a myslela si, že se vyplatí celý den se plahočit sem a tam s bloky hlíny.

kamenem, když tím mohou zvednout zdi o další stopu. Boxer by

dokonce chodil v noci ven a hodinu nebo dvě pracoval sám u zdi.

za svitu měsíce. Ve volných chvílích se zvířata procházela

a obdivovala sílu a pevnost zpola dokončeného mlýna.

kolmost jeho zdí a divily se, že se jim vůbec podařilo ho postavit.

že se jim podařilo postavit něco tak impozantního. Jen starý Benjamin odmítal růst

nadšení z větrného mlýna, ačkoli jako obvykle nechtěl nic říct.

kromě záhadné poznámky, že osli žijí dlouho.

Přišel listopad a s ním zuřivé jihozápadní větry. Stavba se musela zastavit, protože

bylo příliš mokro na míchání cementu. Nakonec přišla noc, kdy

vichřice byla tak silná, že se hospodářské budovy houpaly na svých základech.

a ze střechy stodoly odneslo několik tašek. Slepice se probudily

hrůzou, protože se jim všem současně zdálo o

o tom, že v dálce slyší výstřel z děla. Ráno vyšla zvířata ven

z kotců a zjistila, že stěžeň byl stržen a jilm vyvrácen.

a jilm na úpatí sadu byl vyrvaný jako ředkvička. .

zrovna si toho všimli, když se ze všech zvířat ozval zoufalý výkřik.

z hrdla. Naskytl se jim strašlivý pohled. Větrný mlýn byl v troskách.

Jedním hlasem se vrhli na místo. Napoleon, který se zřídkakdy pohyboval

z chůze, běžel před nimi všemi. Ano, tam ležel, plod

všech jejich bojů, srovnaný se zemí, kameny, které měli v rukou.

tak pracně lámaly a nosily, roztroušené všude kolem. Zpočátku nemohli

mluvit, stáli a truchlivě hleděli na hromadu spadlého kamení. Napoleon

mlčky přecházel sem a tam a občas si odfrknul. Jeho ocas

ztuhl a prudce sebou škubal ze strany na stranu, což bylo znamení, že se mu zvedá

intenzivní duševní činnosti. Najednou se zastavil, jako by se mu v mysli

že se rozhodl.

"Soudruzi," řekl tiše, "víte, kdo je za to zodpovědný? Do

znáte nepřítele, který přišel v noci a vyvrátil náš mlýn?

SNĚHOVÁ KULKA!" zařval náhle hlasem jako hrom. "Sněhová koule to udělala

tuhle věc! V čiré zlobě, v úmyslu zhatit naše plány a pomstít se.

za své potupné vyhnání, se tento zrádce vplížil sem pod

noci a zničil naši téměř roční práci. Soudruzi, tady

a nyní vynáším rozsudek smrti nad Snowballem. "Zvířecí hrdina, druhý

a půl bušlu jablek každému zvířeti, které ho přivede k nám.

spravedlnosti. A plný bušl jablek tomu, kdo ho chytí živého!"

Zvířata byla v šoku, když se dozvěděla, že i Sněhová koule může

být vinen takovým činem. Ozval se křik rozhořčení a všichni

začali vymýšlet, jak Sněhuláka chytit, kdyby se někdy vrátil.

Téměř okamžitě byly v trávě objeveny prasečí stopy.

v trávě kousek od kopečku. Bylo možné je vystopovat jen na několik

metrů, ale zdálo se, že vedou k díře v živém plotě. Napoleon si odfrkl

a prohlásil, že jsou Sněhulákovy. Prozradil to jako jeho

že Snowball pravděpodobně přišel ze směru od Foxwoodovy farmy.

"Už žádné zdržování, kamarádi!" zvolal Napoleon, když byly stopy po

prozkoumali. "Je tu práce, kterou je třeba udělat. Ještě dnes ráno začneme s přestavbou

mlýn a budeme stavět celou zimu, ať prší nebo svítí slunce. My

naučíme toho mizerného zrádce, že naši práci nemůže tak snadno zničit.

Pamatujte si, soudruzi, že na našich plánech se nesmí nic měnit: budou se.

budou uskutečněny do posledního dne. Kupředu, soudruzi! Ať žije větrný mlýn! Ať žije

ať žije Farma zvířat!"

Kapitola VII

Byla krutá zima. Po bouřlivém počasí přišel déšť a sníh,

a pak tuhý mráz, který ustoupil až v únoru. Na stránkách

Zvířata pokračovala v přestavbě větrného mlýna, jak nejlépe uměla,

a dobře věděla, že je okolní svět pozoruje a že závistiví

lidé by se radovali a triumfovali, kdyby mlýn nebyl dokončen.

včas.

Lidské bytosti ze zlomyslnosti předstíraly, že nevěří, že je to pravda.

Sněhová koule zničila větrný mlýn: říkaly, že mlýn spadl na zem.

protože stěny byly příliš tenké. Zvířata věděla, že to není pravda.

že tomu tak není. Přesto bylo rozhodnuto postavit stěny silné tři stopy.

a ne osmnáct palců jako předtím, což znamenalo nasbírat hodně dřeva.

větší množství kamene. Dlouhou dobu byl lom plný kamene.

sněhových závějí a nedalo se s tím nic dělat. Určitého pokroku bylo dosaženo v suchu

ale byla to krutá práce a zvířata se nemohla vypořádat se svými úkoly.

necítila takovou naději jako předtím. Stále se snažila

zima a obvykle také hlad. Jen Boxer a Čtyřlístek nikdy neztráceli odvahu.

Pískle vedla skvělé řeči o radosti ze služby a důstojnosti.

práci, ale ostatní zvířata nacházela větší inspiraci v Boxerově síle a v jeho důstojnosti.

a jeho neutuchajícím voláním: "Budu pracovat tvrději!"

V lednu se jídlo nedostávalo. Příděl kukuřice byl drasticky snížen a

bylo oznámeno, že bude vydán dodatečný příděl brambor, aby se vyrovnalo.

a tím se to nahradí. Poté se zjistilo, že větší část úrody brambor je zničena.

byla zmrzlá ve svozech, které nebyly dostatečně hustě pokryty.

Brambory změkly a změnily barvu a jen některé byly jedlé.

Zvířata měla po několik dní k jídlu jen plevy a mangel.

Zdálo se, že jim hladovění hledí přímo do tváře.

Tuto skutečnost bylo nezbytně nutné utajit před okolním světem.

Lidské bytosti, povzbuzené pádem větrného mlýna, se snažily utajit.

vymýšleli nové lži o Farmě zvířat. Znovu se o ní mluvilo

že všechna zvířata umírají hladem a nemocemi a že jsou v ohrožení.

se mezi sebou neustále hádají a uchylují se ke kanibalismu a

k infanticidě. Napoleon si byl dobře vědom špatných důsledků, které by mohly následovat.

kdyby se vědělo, jaká je skutečná situace s potravinami, a rozhodl se, že se postará o to.

Whympera, aby rozšířil opačný dojem. Dosud se zvířata

Whympera při jeho týdenních návštěvách přicházela do styku jen málo nebo vůbec ne: nyní,

několik vybraných zvířat, většinou ovcí, však dostalo pokyn, aby si

všímalo, co se děje.

že mu byly zvýšeny příděly. Kromě toho,

Napoleon nařídil, aby se téměř prázdné zásobníky ve skladišti naplnily.

téměř až po okraj pískem, který pak byl zasypán tím, co zbylo.

obilí a mouky. Pod nějakou vhodnou záminkou byl Whymper veden přes

a umožnil mu nahlédnout do zásobníků. Byl

a dál hlásil okolnímu světu, že v nich nic není.

nedostatek potravin na Farmě zvířat.

Nicméně koncem ledna začalo být zřejmé, že se to nepodaří.

že bude nutné odněkud obstarat další obilí. V těchto dnech

Napoleon se jen zřídka objevoval na veřejnosti, ale veškerý čas trávil ve svém domě.

na statku, který u každých dveří hlídali zuřivě vyhlížející psi. Když se

vycházel, bylo to slavnostním způsobem, s doprovodem šesti psů, kteří se na něj

těsně obklopovali a vrčeli, když se k němu někdo příliš přiblížil. Často se

se v neděli ráno ani neukázal, ale vydával rozkazy prostřednictvím jednoho z nich.

z ostatních prasat, obvykle Pískle.

Jednoho nedělního rána Squealer oznámil, že slepice, které právě přišly

znovu snášet, musí odevzdat svá vejce. Napoleon to přijal

prostřednictvím

Whympera smlouvu na čtyři sta vajec týdně. Jejich cena měla být

a mouky, aby se farma udržela v chodu až do léta.

a podmínky budou jednodušší.

Když se to slepice dozvěděly, spustily strašný křik. Byly

že tato oběť může být nutná, ale neřekly si to.

ale nevěřily, že k tomu skutečně dojde. Právě se jim dostávalo

na jarní sezení, a protestovaly, že vzít si na to

vajíčka teď odebrat, by byla vražda. Poprvé od Jonesova vyhnání,

se objevilo něco, co připomínalo vzpouru. V čele se třemi mladými černochy

Slepice se odhodlaně snažily zmařit Napoleonův útok, když se jim podařilo

přání. Jejich metoda spočívala v tom, že vyletěly nahoru na krovy a tam zalehly.

vejce, která se rozbila na podlaze. Napoleon jednal rychle a

bezohledně. Nařídil zastavit slepicím příděly a nařídil, že

že každé zvíře, které dá slepici byť jen zrnko obilí, bude potrestáno.

smrtí. Psi se postarali o to, aby tyto příkazy byly splněny. Po dobu pěti

dní se slepice bránily, pak kapitulovaly a vrátily se do svých domovů.

do hnízdních budek. Devět slepic mezitím uhynulo. Jejich těla byla

pohřbena v sadu a bylo oznámeno, že zemřela na rakovinu.

kokcidióza. Whymper se o této záležitosti nic nedozvěděl a vejce byla náležitě odvezena.

jednou týdně přijížděla na farmu dodávka obchodníka s potravinami, aby je odvezla.

a odvážela je pryč.

Po celou tu dobu už Sněhuláka nikdo neviděl. Říkalo se, že je

že se skrývá na jedné ze sousedních farem, buď na Foxwoodu, nebo na Pinchfieldu.

V té době už měl Napoleon s ostatními farmáři o něco lepší vztahy.

než předtím. Stalo se, že na dvoře stála hromada dřeva, které

které tam bylo naskládáno před deseti lety, když se kácely bukové vinice.

Bylo dobře vyzrálé a Whymper Napoleonovi poradil, aby ho prodal; oba dva

pan Pilkington a pan Frederick ho chtěli koupit. Napoleon byl

váhá mezi oběma a nemůže se rozhodnout. Všiml si, že

že kdykoli se zdálo, že je na nejlepší cestě se dohodnout s

Frederickem, Snowball prohlásil, že se skrývá ve Foxwoodu, zatímco když se s ním

se přiklonil k Pilkingtonovi, Snowball prý byl v Pinchfieldu.

Najednou, brzy na jaře, se objevila znepokojivá věc. Sněhová koule

tajně navštěvoval farmu v noci! Zvířata byla tak znepokojena

že sotva mohla spát ve svých stájích. Říkalo se, že každou noc

a pod rouškou tmy se připlížil a prováděl nejrůznější kousky.

lumpáren. Kradl obilí, rozrušoval nádoby na mléko, rozbíjel vejce,

rozšlapal záhony, ohlodal kůru z ovocných stromů. Kdykoli

kdykoli se něco pokazilo, bylo zvykem přičítat to Sněhulákovi. Když se

rozbité okno nebo ucpaný odtok, někdo určitě řekl

že to v noci udělal Sněhulák, a když někdo odemkl klíč od domu, někdo mu řekl, že to udělal Sněhulák.

když se ztratila kůlna, celá farma byla přesvědčená, že to Sněhulák hodil klíč.

do studny. Zajímavé je, že tomu věřili i poté.

když se ztracený klíč našel pod pytlem s jídlem. Krávy prohlásily

že se Sněhulák vplížil do jejich stájí a podojil je v nich.

ve spánku. Krysy, které tu zimu dělaly potíže, prý také.

se Sněhulákem spolčily.

Napoleon nařídil, aby bylo Snowballovo chování důkladně vyšetřeno.

Sněhulákovy aktivity. Se svými psy v doprovodu se vydal na cestu a pečlivě prozkoumával

a ostatní zvířata ho následovala v rychlém sledu.

v uctivé vzdálenosti. Na každých pár krocích se Napoleon zastavoval a očichával je.

a hledal na zemi stopy Snowballových kroků, které, jak říkal, dokázal odhalit.

podle pachu. Čichal v každém koutě, ve stodole i v chlévě,

v chlévě, v kurnících, v zeleninové zahradě a našel stopy Sněhuláka.

téměř všude. Přikládal čenich k zemi, několikrát hluboce zavětřil, aby se mu

hluboce očichal a strašlivým hlasem zvolal: "Sněhuláku! Byl tady! Můžu

a při slově "Sněhová koule" všichni psi vyrazili.

krvelačné vrčení a ukázali své postranní zuby.

Zvířata byla pořádně vyděšená. Zdálo se jim, jako by

že Sněhová koule je nějaký neviditelný vliv, který prostupuje vzduchem kolem nich.

a hrozí jim nejrůznější nebezpečí. Večer se Squealer

a se znepokojeným výrazem ve tváři jim řekl.

že jim musí oznámit nějaké vážné novinky.

"Kamarádi!" zvolal Squealer a dělal přitom malé nervózní poskoky, "hrozná

byla objevena strašná věc. Sněhová koule se prodala Frederickovi z

Pinchfieldské farmy, který dokonce nyní plánuje, že nás napadne a zmocní se naší farmy.

a připravit nás o farmu! Až útok začne, bude mu Snowball dělat průvodce. Ale

ale je tu ještě něco horšího. Mysleli jsme si, že Snowballova vzpoura je...

způsobena pouze jeho ješitností a ctižádostí. Ale mýlili jsme se, soudruzi. Do

víte, co bylo skutečným důvodem? Snowball se spolčil s Jonesem z

Jonesem od samého začátku! Celou dobu byl Jonesovým tajným agentem. Všechno to bylo

dokázáno dokumenty, které po sobě zanechal a které jsme právě získali.

jsme objevili až nyní. Podle mého názoru to mnohé vysvětluje, soudruzi. Copak jsme

neviděli, jak se nás snažil - bohužel neúspěšně - přimět k tomu, abychom si

porazit a zničit v bitvě u Kravína?"

Zvířata byla omráčená. Tohle byla zloba, která daleko předčila Sněhulákovu

zničení větrného mlýna. Trvalo však několik minut, než se jim podařilo

to plně vstřebat. Všichni si vzpomněli, nebo si mysleli, že si vzpomněli.

jak viděli Sněhuláka, jak před nimi v bitvě u řeky

a jak je na každém kroku povzbuzoval a povzbuzoval, a jak se mu podařilo

se ani na okamžik nezastavil, i když se na něj snesly střely z Jonesovy pistole.

zranily jeho záda. Zpočátku bylo trochu obtížné pochopit, jak se to mohlo stát.

jak to souvisí s tím, že je na Jonesově straně. Dokonce i Boxer, který se málokdy ptal

otázky, byl zmatený. Lehl si a schoval přední kopyta pod sebe,

zavřel oči a s námahou se mu podařilo zformulovat myšlenky.

"Tomu nevěřím," řekl. "Sněhová koule bojovala v bitvě statečně.

u kravína. Sám jsem ho viděl. Copak jsme mu nedali 'Zvířecího hrdinu, prvního

třídy' hned poté?"

"To byla naše chyba, soudruhu. Teď už totiž víme - je to všechno

zapsáno ve

tajných dokumentech, které jsme našli - že se ve skutečnosti snažil

nás vylákat do záhuby."

"Ale byl zraněný," řekl Boxer. "Všichni jsme ho viděli, jak mu teče krev."

"To byla součást dohody!" vykřikl Squealer. "Jonesova střela je jen

ho jen škrábla. Mohl bych vám to ukázat v jeho vlastním písmu, kdybyste byl schopen

přečíst. Spiknutí spočívalo v tom, že Snowball v kritické chvíli vydal.

signál k útěku a přenechat pole nepříteli. A on se velmi těsně

se mu to podařilo - dokonce bych řekl, soudruzi, že by se mu to podařilo, kdyby se to

nebýt našeho hrdinného vůdce, soudruha Napoleona. Copak si nevzpomínáte, jak,

právě v okamžiku, kdy se Jones a jeho muži dostali na dvůr,

Sněhová koule náhle otočila a utekla a spousta zvířat ji následovala? A víte, že

si také nevzpomínáte, že právě v té chvíli, kdy se panika rozhořela.

a zdálo se, že je vše ztraceno, soudruh Napoleon vyskočil vpřed s náloží

"Smrt lidstvu!" a zaťal Jonesovi zuby do nohy? Jistě jste

si to pamatujete, soudruzi?" zvolal Pískle a přejížděl ze strany na stranu.

Když teď Squealer tak názorně popisoval tu scénu, zdálo se

že si ji skutečně pamatují. V každém případě si pamatovala, že na

Sněhová koule v kritickém okamžiku bitvy obrátila na útěk. Ale Boxer

byl stále trochu nesvůj.

"Nevěřím, že Sněhulák byl na začátku zrádce," řekl.

nakonec. "To, co udělal od té doby, je něco jiného. Ale věřím, že na

Kravíně byl dobrým druhem."

"Náš vůdce, soudruh Napoleon," oznámil Pískle a mluvil velmi pomalu.

a pevně, "kategoricky prohlásil - kategoricky, soudruhu - že

Sněhová koule byla Jonesovým agentem od samého počátku - ano, a od dlouhého

předtím, než se o vzpouře vůbec začalo uvažovat."

"Ach, to je něco jiného!" řekl Boxer. "Když to říká soudruh Napoleon, musí to být

tak to musí být pravda."

"To je ten pravý duch, soudruhu!" vykřikl Pískle, ale bylo vidět, že si

vrhl na Boxera velmi ošklivý pohled svýma malýma mrkacíma očima. Ten se otočil

k odchodu, pak se zastavil a působivě dodal: "Varuji každé zvíře na tomto

farmě, aby mělo oči hodně otevřené. Máme totiž důvod se domnívat, že

že mezi námi právě teď číhají tajní agenti Sněhové koule!"

O čtyři dny později, v pozdním odpoledni, Napoleon nařídil všem zvířatům, aby si

aby se shromáždila na dvoře. Když se všichni shromáždili, Napoleon se zeptal

vyšel ze statku, na sobě měl obě medaile (protože nedávno měl

"Zvířecí hrdina první třídy" a "Zvířecí hrdina druhé třídy").

třídy"), kolem něj se prohánělo devět obrovských psů a vrčelo na něj.

že všem zvířatům běhal mráz po zádech. Všechna se tiše krčila

na svých místech a zdálo se, že předem vědí, že se chystá něco strašného.

se stane.

Napoleon stál a přísně si prohlížel své publikum; pak pronesl

vysoko posazené zakňučení. Vzápětí se psi vrhli vpřed, popadli čtyři z nich a vyrazili.

za uši a táhli je, kvičící bolestí a hrůzou, k zemi.

Napoleona k nohám. Prasatům tekla krev z uší, psi ochutnali krev,

a na několik okamžiků se zdálo, že se dočista zbláznili. K úžasu

všech se tři z nich vrhli na Boxera. Boxer je viděl

vystrčil své velké kopyto, chytil psa ve vzduchu a přišpendlil ho k zemi.

a přitiskl ho k zemi. Pes zavřískal o milost a zbylí dva prchali s

ocasy mezi nohama. Boxer se podíval na Napoleona, aby věděl, zda

má psa rozdrtit k smrti, nebo ho nechat jít. Zdálo se, že se Napoleon změnil

a rázně Boxerovi přikázal, aby psa pustil, načež Boxer zvážněl.

zvedl kopyto a pes se odplazil, potlučený a vyjící.

Vzápětí vřava utichla. Čtyři prasata čekala a třásla se.

s pocitem viny vepsaným do všech rysů jejich tváří. Napoleon teď zavolal

aby se přiznali ke svým zločinům. Byli to ti samí čtyři vepři, kteří

protestovala, když Napoleon zrušil nedělní shromáždění. Bez dalších

se přiznali, že se tajně stýkali se

Snowballem už od jeho vyhoštění, že s ním spolupracovali při

že s ním spolupracovali na zničení větrného mlýna a že uzavřeli dohodu s ním.

že předá Farmu zvířat panu Frederickovi. Dodali, že Snowball

že se jim soukromě přiznal, že byl Jonesovým tajným agentem pro

minulých letech. Když skončili se svým přiznáním, psi okamžitě

a Napoleon se strašlivým hlasem zeptal, jestli je to pravda.

jestli se ještě nějaké zvíře chce k něčemu přiznat.

Tři slepice, které byly vůdkyněmi pokusu o vzpouru.

se nyní přihlásily a prohlásily, že se jim Sněhová koule zjevila.

ve snu a podnítil je k neuposlechnutí Napoleonových rozkazů. I ony,

byli zabiti. Poté se přihlásila husa a přiznala, že se na ní

že během loňské sklizně ukryla šest kukuřičných klasů a snědla je na místě.

v noci. Pak se ovce přiznala, že se vymočila do pitné vody.

a další dvě ovce, které se v ní vyděsily, že je k tomu přiměl Sněhulák.

se přiznaly, že zavraždily starého berana, který byl obzvlášť oddaným stoupencem

Napoleona, a to tak, že ho honily kolem ohně, když trpěl, a pak ho zabily.

kašlem. Všichni byli na místě zabiti. A tak se příběh

a popravách pokračoval, dokud nezůstala hromada mrtvol.

ležela před Napoleonovýma nohama a vzduch byl ztěžklý pachem mrtvol.

krve, který tam od Jonesova vyhnání nikdo neznal.

Když bylo po všem, zbývající zvířata, kromě prasat a psů,

se hromadně odplížili pryč. Byla otřesená a zubožená. Nevěděla, že

co je víc šokovalo - zrada zvířat, která se spojila s lidmi, kteří je

se Sněhulákem, nebo krutá odplata, kterou právě zažili.

svědkem. Za starých časů se často odehrávaly krvavé scény.

ale všem se zdálo, že teď je to mnohem horší.

že se to odehrávalo mezi nimi. Od té doby, co Jones opustil farmu,

až do dneška žádné zvíře nezabilo jiné zvíře. Dokonce ani krysa nebyla

nezabila ani krysa. Dostali se na malý pahorek, kde se nacházel.

a všichni svorně ulehli na zem, jak se jim to hodilo.

jako by se k sobě choulili, aby se zahřáli - Čtyřlístek, Muriel, Benjamin a krávy,

ovce a celé hejno hus a slepic - vlastně všichni, až na

kocoura, který náhle zmizel těsně předtím, než Napoleon nařídil, aby se kočka vypařila.

zvířata shromáždit. Nějakou dobu nikdo nepromluvil. Jen Boxer zůstal na

na nohou. Vrtěl se sem a tam a švihal dlouhým černým ocasem o svůj bok.

a občas překvapeně zakňučel. Nakonec se

řekl:

"Já tomu nerozumím. Nevěřil bych, že takové věci mohou

stát na naší farmě. Musí to být způsobeno nějakou naší chybou. Na

Řešení vidím v tom, že musíme více pracovat. Od této chvíle budu vstávat

ráno vstávat o celou hodinu dříve."

A rozjel se svým hlemýždím klusem a zamířil k lomu. Když se dostal

nasbíral dva po sobě jdoucí náklady kamení a odtáhl je dolů do lomu.

než se uložil k nočnímu spánku.

Zvířata se shlukla kolem Čtyřlístku a nemluvila. Na kopečku, kde byli

jim poskytoval široký výhled do krajiny. Většina zvířat

Farmu měli na dohled - dlouhou pastvinu táhnoucí se až k hlavnímu dvoru.

silnice, seník, přadeno, napajedlo, zoraná pole

kde byla mladá pšenice hustá a zelená, a červené střechy farem.

budov s kouřem valícím se z komínů. Bylo jasné jaro

večer. Tráva a praskající živé ploty byly pozlacené rovnými paprsky.

slunce. Nikdy se na statku - a s jistým překvapením se

si vzpomněli, že je to jejich vlastní statek, že každý kousek je jejich vlastní

se zvířatům zdál tak žádoucím místem. Když se Čtyřlístek podíval

dolů po svahu, se jí oči zalily slzami. Kdyby mohla vyslovit své

myšlenky, řekla by, že tohle není to, co si předsevzali.

když si před lety předsevzali, že budou pracovat na svržení

lidské rasy. Tyto scény hrůzy a masakru nebyly tím, co měli

té noci, kdy je starý major poprvé vyburcoval k tomu, aby se rozhodli pro

ke vzpouře. Pokud si ona sama dokázala představit nějakou budoucnost, pak to byla

o společnosti zvířat osvobozených od hladu a biče, která si budou rovna, a každý z nich si bude

pracující podle svých schopností, silní chránící slabé, jak to dělala ona.

jak chránila přední nohou ztracené hejno kachňat v noci, kdy se v noci na dnešek

majorově řeči. Místo toho - nevěděla proč - přišla doba.

kdy se nikdo neodvážil říct svůj názor, kdy se po okolí potulovali zuřiví, vrčící psi.

a kdy člověk musel sledovat, jak jeho kamarády trhají na kusy po

po přiznání k šokujícím zločinům. Neexistovala žádná myšlenka na vzpouru nebo

neposlušnosti v její mysli. Věděla, že i tak, jak se věci mají, jsou.

mnohem lépe než za Jonesových časů, a že předtím než se

vším ostatním bylo třeba zabránit návratu lidských bytostí.

Ať už se stane cokoli, zůstane věrná, bude tvrdě pracovat, vykonávat

rozkazy, které jí byly dány, a přijme Napoleonovo vedení. Ale

přesto to nebylo to, v co ona a všechna ostatní zvířata doufala.

a dřely. Ne pro to postavili větrný mlýn a čelili tomu, co se stalo.

kulkám Jonesovy zbraně. Takové byly její myšlenky, ačkoli jí chyběly.

ale chyběla jí slova, kterými by je vyjádřila.

Nakonec cítila, že to nějakým způsobem nahrazuje slova, která měla.

začala zpívat "Beasts of England". Ostatní zvířata

seděla kolem ní a zpívala ji třikrát dokola - velmi...

melodicky, ale pomalu a truchlivě, tak, jak ji nikdy předtím nezpívala.

jako nikdy předtím.

Zrovna ji dozpívali potřetí, když se ozval Pískle,

v doprovodu dvou psů se k nim přiblížil s výrazem, že má něco na práci.

něco důležitého na srdci. Oznámil, že na základě zvláštního nařízení soudruha

Napoleona byla "anglická zvěř" zrušena. Od nynějška se

zakázáno ji zpívat.

Zvířata byla zaskočena.

"Proč?" vykřikla Muriel.

"Už to není potřeba, soudruhu," řekl Pískle strnule. "Zvířata

Anglie' byla píseň povstání. Ale Rebelie je teď

dokončena. Poprava zrádců dnes odpoledne byla posledním aktem.

Vnější i vnitřní nepřítel byl poražen. V "Beasts of

Anglii" jsme vyjádřili touhu po lepší společnosti v příštích dnech.

Tato společnost však byla nyní nastolena. Je zřejmé, že tato píseň již nemá

žádný smysl."

Ačkoli byla vyděšená, některá zvířata by možná mohla mít

protestovat, ale v tu chvíli ovce spustily své obvyklé bečení

"Čtyři nohy dobré, dvě nohy špatné," které trvalo několik minut a přivádělo do varu

a ukončila tak diskusi.

A tak už o "Zvířatech z Anglie" nebylo slyšet. Na jeho místo nastoupil básník Minimus,

složil jinou píseň, která začínala:

Farma zvířat, Farma zvířat,

Nikdy skrze mne nepřijdeš k úhoně!

a ta se zpívala každou neděli ráno po vyvěšení vlajky.

Ale nějak se zvířatům nikdy nezdálo, že by slova nebo melodie

"Zvířata Anglie".

Kapitola VIII

O několik dní později, když hrůza vyvolaná popravami opadla,

některá zvířata si vzpomněla - nebo si myslela, že si vzpomněla - že šestý

přikázání nařizovalo: "Žádné zvíře nesmí zabít jiné zvíře." A přestože žádné

nikdo se o tom nechtěl zmínit před prasaty nebo psy, bylo to pro ně důležité.

že zabíjení, k němuž došlo, s tím není v souladu.

Čtyřlístek požádal Benjamina, aby jí přečetl šesté přikázání, a když

Benjamin jako obvykle řekl, že se do takových věcí odmítá plést, řekla

přivedla Muriel. Muriel jí přikázání přečetla. Znělo takto: "Žádné zvíře

nesmí zabít žádné jiné zvíře BEZ DŮVODU." Tak či onak, poslední dvě slova

slova vypadla zvířatům z paměti. Teď však viděla, že

přikázání neporušili, protože zjevně existoval dobrý důvod, aby se

k zabití zrádců, kteří se spojili se Sněhulákem.

Po celý rok zvířata pracovala ještě usilovněji než předtím.

než v předchozím roce. Na přestavbu větrného mlýna, jehož stěny byly dvakrát silnější než stěny větrného mlýna.

a dokončit ho do stanoveného termínu, spolu s pravidelným

s prací na farmě, představovala obrovskou dřinu. Byly chvíle, kdy se zdálo.

že zvířata pracují déle a nekrmí se o nic lépe, než jak to dělala

jako za Jonesových časů. V neděli ráno Squealer, který držel dlouhý

klusákem proužek papíru a předčítal jim seznamy čísel.

dokazující, že produkce všech druhů potravin se zvýšila o několik procent.

o dvě stě, tři sta nebo pět set procent,

podle okolností. Zvířata neviděla důvod mu nevěřit,

zejména proto, že si už nedokázala jasně vzpomenout, za jakých podmínek se to stalo.

byly před povstáním. Přesto byly dny, kdy

cítila, že by raději měla méně postav a více jídla.

Všechny rozkazy se nyní vydávaly prostřednictvím Pískle nebo některého z ostatních prasat.

Samotného Napoleona neviděli na veřejnosti tak často jako jednou za čtrnáct dní.

Když už se objevil, doprovázela ho nejen jeho družina psů, ale i psovodi z

černého kohouta, který kráčel před ním a působil jako jakýsi druh

trumpetista, který před Napoleonovým projevem hlasitě "kokrhá".

Dokonce i na statku prý Napoleon obýval oddělené byty.

od ostatních. Jedl sám a obsluhovali ho dva psi,

a vždy jedl z jídelního servisu Crown Derby, který byl na dvoře

prosklené skříni v obývacím pokoji. Bylo také oznámeno, že zbraň

že se bude střílet každý rok v den Napoleonových narozenin, stejně jako v jiné dny.

dvě výročí.

O Napoleonovi se nyní už nikdy nemluvilo jen jako o "Napoleonovi". Vždy byl

"náš vůdce, soudruh Napoleon", a to se vždy říkalo formálně.

prasata pro něj ráda vymýšlela tituly jako Otec všech zvířat, Terorista a další.

lidstva, Ochránce ovčína, Přítel kachen a podobně.

Při svých projevech mluvil Pískle se slzami, které se mu kutálely po tváři.

o Napoleonově moudrosti, dobrotě jeho srdce a hluboké lásce k němu.

ke všem zvířatům na celém světě, dokonce i k těm nešťastným.

která stále žila v nevědomosti a otroctví na jiných farmách. Stalo se to

obvyklé přisuzovat Napoleonovi zásluhy za každý úspěšný úspěch a

každého štěstí. Často jste mohli slyšet, jak jedna slepice poznamenává

"Pod vedením našeho vůdce, soudruha Napoleona, jsem položil

pět vajec za šest dní"; nebo dvě krávy, které si užívaly pití v bazénu, se rozpovídaly

vykřikly: "Díky vedení soudruha Napoleona, jak je to skvělé.

chutná voda!" Obecný pocit na farmě dobře vyjadřoval

básni s názvem Soudruh Napoleon, kterou složil Minimus a která

zněla takto:

Příteli bez otce!

Pramen štěstí!

Pán kbelíků s lihem! Ach, jak je má duše na

hoří, když se dívám na tvou

Klidný a velitelský pohled,

jako slunce na obloze,

Soudruhu Napoleone!

Ty jsi dárce

všeho, co tvá stvoření milují,

dvakrát denně plné břicho, čistou slámu na válení;

Každé zvíře malé i velké

v klidu spí ve své stáji,

Ty na všechny dohlížíš,

Soudruhu Napoleone!

Kdybych já měl prase na sání,

Než by vyrostlo tak velké.

jako půllitr nebo jako špendlík,

naučilo by se být

věrný a oddaný tobě,

Ano, jeho první kvíknutí by bylo

"Soudruhu Napoleone!"

Napoleon tuto báseň schválil a nechal ji napsat na zeď.

velké stodoly, na opačném konci než Sedm přikázání. Byla to

Napoleonův portrét z profilu, který vytvořil Squealer v roce 1928.

bílou barvou.

Mezitím se Napoleon prostřednictvím Whympera zapojil do akce.

složitým jednáním s Frederickem a Pilkingtonem. Hromada dřeva

byla stále neprodaná. Frederick se snažil získat dřevo víc než ostatní.

ale nechtěl nabídnout rozumnou cenu. Současně se objevil

se znovu objevily zvěsti, že Frederick a jeho muži chystají útok.

Zvířecí farmu a zničit větrný mlýn, jehož stavba vzbudila u

zuřivou žárlivost. Vědělo se, že Sněhová koule se stále plíží na

Pinchfieldově farmě. Uprostřed léta byla zvířata znepokojena, že

že se přihlásily tři slepice a přiznaly se, že inspirován

Sněhuláka se zapletly do spiknutí s cílem zavraždit Napoleona. Byly to

a byla přijata nová opatření pro Napoleonovu bezpečnost.

byla přijata nová opatření. Jeho postel v noci hlídali čtyři psi, v každém rohu jeden, a mladého

mladé prase jménem Pinkeye dostalo za úkol ochutnat všechno jídlo, než ho sní.

aby nebylo otrávené.

Přibližně ve stejné době se rozneslo, že Napoleon zařídil prodej

hromadu dřeva panu Pilkingtonovi; chystal se také uzavřít smlouvu s panem Pilkingtonem.

pravidelnou dohodu o výměně některých produktů mezi Farmou zvířat a společností

a Foxwoodem. Vztahy mezi Napoleonem a Pilkingtonem, ačkoli se jednalo o vztah

byly vedeny pouze prostřednictvím Whympera, byly nyní téměř přátelské. Zvířata

nedůvěřovala Pilkingtonovi jako člověku, ale dávala mu přednost před

Frederickovi, kterého se bála i nenáviděla. Jak léto ubíhalo a

a větrný mlýn se blížil k dokončení, začaly se šířit zvěsti o blížícím se zrádném útoku

sílily a sílily. Říkalo se, že Fridrich má v úmyslu přivézt

proti nim dvacet mužů ozbrojených zbraněmi a už podplatil i

soudce a policii, takže kdyby se mu jednou podařilo dostat do rukou

vlastnické právo k Farmě zvířat, nebudou se ho na nic ptát. Kromě toho, strašlivé

z Pinchfieldu prosakovaly strašlivé historky o krutostech, které se tam dějí.

Frederick praktikoval na svých zvířatech. Starého koně zbičoval k smrti.

k smrti, nechal vyhladovět krávy, zabil psa tak, že ho hodil do vody, a pak ho zabil.

po večerech se bavil tím, že nutil kohouty, aby se prali s psi.

kohouty přivázanými k ostruhám úlomky žiletky. Krev zvířat se vařila

vzteky, když slyšela, co se děje jejich kamarádům,

a někdy se dožadovala, aby směla vyjít ven a zaútočit na své kamarády.

Pinchfieldovu farmu, vyhnat lidi a osvobodit zvířata. Ale

Písklе jim radil, aby se vyvarovali unáhlených akcí a důvěřovali soudruhovi

Napoleonově strategii.

Nicméně nálady proti Frederickovi byly stále silné. Jedné neděle

ráno se Napoleon objevil ve stodole a vysvětlil, že se nikdy na

nikdy neuvažoval o tom, že by Frederickovi prodal hromadu dřeva, ale že ho

považoval za pod svou důstojnost, řekl, že je pod jeho důstojnost mít co do činění s Frederickem.

s takovými darebáky. Holubi, kteří byli stále posíláni na výlet, se zasmáli.

kteří roznášeli zprávy o povstání, měli zakázáno vkročit kamkoli na území země.

Foxwoodu, a také jim bylo nařízeno, aby se vzdali svého dřívějšího hesla "Smrt lidem".

"Smrt lidstvu" ve prospěch "Smrt Frederickovi". Koncem léta ještě

další ze Snowballových machinací. Úroda pšenice byla plná

plevele a zjistilo se, že při jedné z jeho nočních návštěv

Snowball přimíchal semena plevele do kukuřice. Gandr, který byl

který byl zasvěcen do tohoto spiknutí, se přiznal ke své vině a okamžitě se vydal na cestu.

spáchal sebevraždu spolknutím smrtelně jedovatých bobulí nočního lišejníku. Zvířata

se také dozvěděla, že Sněhová koule nikdy - jak se mnohá z nich domnívala -

že dosud věřili - obdržel řád "zvířecího hrdiny první třídy". To bylo

jen legenda, která se rozšířila nějakou dobu po bitvě u Košic.

Sněhulák sám. Takže zdaleka nebyl vyznamenán, nýbrž byl

odsouzen za to, že v bitvě projevil zbabělost. Znovu se objevily některé

zvířat to slyšela s jistým zmatkem, ale Squealer byl brzy schopen

přesvědčit je, že jejich paměť byla chybná.

Na podzim se obrovským, vyčerpávajícím úsilím - protože sklizeň musela být

sklízet téměř ve stejnou dobu - byl větrný mlýn dokončen. Na

a Whymper vyjednával o tom, jak se bude stavět nový mlýn.

o jeho koupi, ale stavba byla dokončena. Ve vší té námaze

navzdory nezkušenosti, primitivnímu nářadí, smůle, ale i přes všechny obtíže.

a Sněhulákově zradě, byla práce dokončena přesně podle plánu.

do posledního dne! Unavená, ale pyšná zvířata obcházela kolem dokola své domovy.

které se jim zdálo ještě krásnější, než když ho viděli.

když bylo postaveno poprvé. Stěny byly navíc dvakrát silnější než

jako předtím. Tentokrát by je nepoložilo nic jiného než výbušniny! A když

když si vzpomněli, jak se namáhali, jaká je odradila od práce.

a na obrovský rozdíl, který by se v jejich životech projevil.

až se plachty roztočí a dynama se rozjedou - když pomysleli na to, že se jim

na to všechno, únava je opustila a oni se rozpustile vrtěli kolem

dokola.

větrný mlýn a vítězoslavně křičeli. Sám Napoleon, doprovázený svými

a kohoutem, přišel dolů, aby si prohlédl dokončené dílo.

osobně poblahopřál zvířatům k jejich úspěchu a oznámil

že mlýn se bude jmenovat Napoleonův mlýn.

O dva dny později byla zvířata svolána na zvláštní schůzku do mlýna.

stodole. Byla ohromena překvapením, když jim Napoleon oznámil.

že prodal hromadu dřeva Frederickovi. Zítra Frederickovy vozy

a začnou ho odvážet. Po celou dobu jeho

zdánlivého přátelství s Pilkingtonem, Napoleon ve skutečnosti tajně

s Frederickem.

Veškeré vztahy s Foxwoodem byly přerušeny; urážlivé vzkazy byly

Pilkingtonovi byly posílány zprávy. Holubům bylo řečeno, aby se Pinchfieldu vyhýbali.

a aby změnili svůj slogan z "Smrt Frederickovi" na "Smrt Pinchfieldovi".

Pilkingtonovi." Zároveň Napoleon ujistil zvířata, že

že historky o chystaném útoku na Farmu zvířat jsou naprosto nepravdivé, a že

že povídačky o Frederickově krutosti vůči vlastním zvířatům byly nepravdivé.

značně přehnané. Všechny tyto zvěsti pravděpodobně pocházely od

Snowball a jeho agenti. Nyní se ukázalo, že Sněhová koule to přece

jen není,

na Pinchfieldově farmě neskrýval a ve skutečnosti tam nikdy v životě nebyl:

žil - prý ve značném přepychu - ve Foxwoodu a měl

ve skutečnosti byl už léta Pilkingtonovým penzistou.

Prasata byla v extázi z Napoleonovy lstivosti. Tím, že se zdálo, že je

přátelství s Pilkingtonem, donutil Fredericka, aby zvýšil svou cenu o několik procent.

o dvanáct liber. Ale vynikající kvalita Napoleonovy mysli, řekl Pískle,

se projevil v tom, že nevěřil nikomu, dokonce ani Frederickovi.

Frederick chtěl za dřevo zaplatit něčím, čemu se říkalo šek,

což byl, jak se zdálo, kus papíru s napsaným slibem, že zaplatí.

na něm byl napsán závazek zaplatit. Ale Napoleon byl na něj příliš chytrý. Požadoval platbu ve skutečném

bankovkách v hodnotě pěti liber, které měly být předány předtím, než bude dřevo odvezeno.

než bude dřevo odvezeno. Frederick už zaplatil; a částka, kterou zaplatil, byla právě

stačila na nákup strojů pro větrný mlýn.

Mezitím se dřevo odváželo velkou rychlostí. Když bylo všechno

odvezeno, konala se ve stodole další zvláštní schůze, na které se zvířata

zkontrolovat Frederickovy bankovky. S blaženým úsměvem a s oběma svými

Napoleon si lehl na slaměné lůžko na podestě, na které se válel s

oběma

penězi po svém boku, úhledně naskládanými na porcelánové misce ze statku.

z kuchyně. Zvířata pomalu procházela kolem a každé si hledělo svého. A Boxer

vystrčil čenich, aby si očichal bankovky a křehké bílé věci.

se v jeho dechu míchaly a šustily.

O tři dny později se strhl strašný humbuk. Whymper se tvářil mrtvolně

bledý, přijel na kole po cestě, hodil ho na dvůr a odjel.

a řítil se přímo do statku. V příštím okamžiku se ozval dusivý řev

z Napoleonova bytu. Zpráva o tom, co se stalo

se roznesla po statku jako požár. Bankovky byly padělané! Frederick

získal dřevo zadarmo!

Napoleon okamžitě svolal zvířata a strašlivým hlasem jim řekl.

vyřkl rozsudek smrti nad Fridrichem. Když byl zajat, řekl,

Frederick by měl být uvařen zaživa. Zároveň je varoval, že

po tomto zrádném činu lze očekávat to nejhorší. Fridrich a

Frederick a jeho muži mohou kdykoli podniknout dlouho očekávaný útok. Strážci

byly rozmístěny na všech přístupech ke statku. Kromě toho byli na místě čtyři holubi.

se smířlivým poselstvím, o kterém se doufalo, že by mohlo být

obnovit dobré vztahy s Pilkingtonem.

Hned druhý den ráno přišel útok. Zvířata byla u snídaně, když

přiběhli hlídači se zprávou, že Frederick a jeho

Frederick a jeho stoupenci už prošli bránou s pěti závorami. Odvážně se

ale tentokrát neměli dost síly, aby se s nimi setkali.

snadné vítězství jako v bitvě u kravína. Byli tu

patnáct mužů s půl tuctem zbraní a zahájili palbu, jakmile se jim podařilo.

jakmile se přiblížili na padesát metrů. Zvířata nemohla čelit

strašlivým výbuchům a bodavým střelám, a navzdory snaze

Napoleona a Boxera, aby je zmobilizovali, byla brzy zahnána zpět. Několik

jich bylo zraněno. Uchýlili se do hospodářských budov a

opatrně vykukovali ze skulin a uzlových otvorů. Celá velká

pastvina včetně větrného mlýna byla v rukou nepřítele. Pro

chvíli se zdálo, že i Napoleon je bezradný. Přecházel sem a tam, aniž by

beze slova, ocas mu ztuhl a škubal sebou. Zamyšlené pohledy vysílal v

směrem k Foxwoodu. Kdyby jim Pilkington a jeho muži pomohli, byl by den.

mohli by ještě zvítězit. Ale v tu chvíli se čtyři holubi, které poslali na letiště, rozletěli.

se vrátili a jeden z nich nesl útržek papíru z knihy, kterou

Pilkingtona. Na něm byla tužkou napsána slova: "Dobře ti tak."

Frederick a jeho muži se mezitím zastavili u větrného mlýna. Zvířata

pozorovala a kolem se rozléhalo zděšení. Dva z mužů se

páčidlo a kladivo. Chystali se srazit

větrný mlýn.

"Nemožné!" vykřikl Napoleon. "Postavili jsme příliš tlusté zdi, než abychom mohli

na to. Nemohli by ho zbourat ani za týden. Odvahu, soudruzi!"

Benjamin však pozorně sledoval pohyby mužů. Ti dva s

kladivem a páčidlem vrtali díru poblíž základny.

větrného mlýna. Benjamin pomalu a téměř s pobavením přikývl.

dlouhý čenich.

"To jsem si myslel," řekl. "Copak nevidíš, co dělají? V jiném

chystají do té díry nacpat střelný prach."

Vyděšená zvířata čekala. Teď už nebylo možné odvážit se ven.

z úkrytu budov. Po několika minutách bylo vidět, že muži jsou

běželi všemi směry. Pak se ozval ohlušující řev. Holubi

a všechna zvířata, kromě Napoleona, se vrhla do vzduchu.

na břicha a skryli si obličeje. Když se zvedla

na místě, kde se předtím vznášel větrný mlýn, visel obrovský oblak černého dýmu.

byl větrný mlýn. Vítr ho pomalu odnášel pryč. Větrný mlýn přestal existovat!

Při tomto pohledu se zvířatům vrátila odvaha. Strach a zoufalství

které ještě před chvílí cítila, se utopily v jejich vzteku proti tomuto člověku.

hnusný a opovrženíhodný čin. Zvedl se mohutný výkřik pomsty, a aniž by se to stalo.

bez čekání na další rozkazy vyrazili v zástupu a zamířili rovnou k zemi.

k nepříteli. Tentokrát nedbali na kruté střely, které se snášely na ně.

jako krupobití. Byl to divoký, nelítostný boj. Muži znovu stříleli

a znovu, a když se zvířata dostala do těsné blízkosti, vrhali se na ně s údery

klacky a těžkými botami. Jedna kráva, tři ovce a dvě husy byly zabity.

a téměř všichni byli zraněni. Dokonce i Napoleon, který řídil

operace zezadu, si odštípl špičku ocasu od kulky. Ale

ani muži nevyvázli bez zranění. Tři z nich měli rozbité hlavy

údery Boxerových kopyt; dalšímu prořízla břicho kravská puma.

a dalšímu Jessie a Bluebell málem roztrhaly kalhoty. A

když se devět psů Napoleonovy tělesné stráže, které pověřil, aby se s nimi vypořádali.

se náhle objevili na mužích, kteří je hlídali, aby je obešli pod krytem živého plotu.

a zuřivě se na ně vrhli, zachvátila je panika. Viděli, že se ocitli v

že jsou obklíčeni. Frederick křičel na své muže, aby se dostali ven, zatímco

a v příštím okamžiku se zbabělý nepřítel dal na útěk.

o život. Zvířata je pronásledovala až na dno pole,

a naposledy do nich kopla, když se prodírali skrz pole.

trnitým živým plotem.

Vyhráli, ale byli unavení a krváceli. Pomalu začala kulhat

zpátky k farmě. Pohled na jejich mrtvé kamarády natažené na zemi

některé z nich dojal k slzám. Na malou chvíli se zastavili

smutném tichu na místě, kde kdysi stával větrný mlýn. Ano, byl to

byl pryč; téměř poslední stopa jejich práce zmizela! Dokonce i

základy byly částečně zničené. A při jeho obnově nemohli

tentokrát využít spadlé kameny jako dříve. Tentokrát kameny

zmizely také. Síla výbuchu je odhodila do velké vzdálenosti.

do vzdálenosti stovek metrů. Vypadalo to, jako by větrný mlýn nikdy neexistoval.

Když se blížili k farmě, Squealer, který byl nepochopitelně nepřítomen.

během bojů, přiskočil k nim, svištěl ocasem a mrskal sebou.

a spokojeně se rozzářil. Zvířata uslyšela ze směru od

od hospodářských budov slavnostní dunění zbraně.

"Proč ta zbraň střílí?" zeptal se Boxer.

"Na oslavu našeho vítězství!" vykřikl Pískle.

"Jaké vítězství?" zeptal se Boxer. Kolena mu krvácela, přišel o botu.

a rozštípl si kopyto a tucet kuliček mu uvízl v zadní části těla.

v zadní noze.

"Jaké vítězství, soudruhu? Copak jsme nevyhnali nepřítele z naší

půdy...

posvátné půdy Farmy zvířat?"

"Ale oni zničili větrný mlýn. A my jsme na něm pracovali dva

dva roky!"

"Co na tom záleží? Postavíme jiný větrný mlýn. Postavíme šest větrných mlýnů.

když se nám bude chtít. Nedoceňuješ, soudruhu, jak mocná věc to je.

jsme udělali. Nepřítel obsadil právě tuhle půdu, kterou jsme my.

na které stojíme. A teď - díky vedení soudruha Napoleona - máme...

získali zpět každou píď!"

"Pak jsme tedy získali zpět to, co jsme měli předtím," řekl Boxer.

"To je naše vítězství," řekl Squealer.

Odkulhali na dvůr. Pod kůží Boxerovy nohy se objevily granule.

bolestivě pálily. Viděl před sebou těžkou práci při přestavbě.

větrného mlýna od základů, a už v představách se zapřel o zem.

na tento úkol. Poprvé ho však napadlo, že se mu

že je mu jedenáct let a že jeho velké svaly možná nejsou úplně v pořádku.

jako kdysi.

Ale když zvířata uviděla zelenou vlajku a uslyšela střelbu z pistole.

a uslyšela řeč, kterou Napoleon pronesl, když se znovu ozvaly výstřely - celkem sedmkrát.

a blahopřál jim k jejich chování, zdálo se jim, že se přece jenom

dočkali

že dosáhli velkého vítězství. Zvířata zabitá v bitvě byla

slavnostně pohřbena. Boxer a Clover táhli vůz, který sloužil jako

pohřební vůz, a v čele průvodu kráčel sám Napoleon. Dva

celé dva dny se konaly oslavy. Zazněly písně a projevy,

a další střelba z děla a zvláštní dárek v podobě jablka byl věnován

a dvě unce kukuřice pro každého ptáka a tři sušenky pro každého ptáka.

pro každého psa. Bylo vyhlášeno, že bitva se bude jmenovat Bitva o

a že Napoleon vytvořil nové vyznamenání, Řád větrného mlýna.

Zeleného praporu, který udělil sám sobě. V generálce

radosti se zapomnělo na nešťastnou aféru s bankovkami.

O několik dní později než ona narazila prasata na bednu s whisky.

ve sklepě statku. Přehlédli ji v době, kdy se v ní

když byl dům poprvé obydlen. Té noci se ze statku ozval

hlasitý zpěv, v němž se k překvapení všech ozývaly tóny

"Beasts of England". Kolem půl desáté Napoleon,

na sobě starou buřinku pana Jonese a byl zřetelně viděn, jak vychází z domu.

ze zadních dveří, rychle cválal po dvoře a zmizel uvnitř.

a zase se vrátil dovnitř. Ráno však na statku zavládlo hluboké ticho. Nebylo slyšet ani

ani prase se nepohnulo. Bylo už skoro devět hodin, když Squealer udělal

pomalu a sklíčeně kráčel, oči měl tupé a ocas otupělý.

visel za ním a vypadal, že je vážně nemocný.

že je vážně nemocný. Svolal zvířata k sobě a řekl jim, že má strašnou nemoc.

strašnou novinu. Soudruh Napoleon umírá!

Ozval se nářek. Před dveřmi do chléva byla položena sláma.

a zvířata chodila po špičkách. Se slzami v očích

ptali se jeden druhého, co by měli dělat, kdyby jim byl jejich Vůdce odebrán.

když by byl jejich Vedoucí odejit. Roznesla se fáma, že Sněhová koule přece jenom vymyslela

do Napoleonova jídla přidat jed. V jedenáct hodin přišel Písklе.

aby učinil další oznámení. Jako svůj poslední čin na zemi soudruh

Napoleon vyhlásil slavnostní nařízení: pití alkoholu bude zakázáno.

trestáno smrtí.

Večer se však zdálo, že je Napoleonovi poněkud lépe, a tak se

a následujícího rána jim Písklе mohl oznámit, že se mu daří dobře.

na cestě k uzdravení. Večer toho dne už byl Napoleon zpátky v práci a

druhý den se dozvěděli, že pověřil Whympera, aby koupil

ve Willingdonu nějaké brožury o vaření piva a destilaci. O týden později

Napoleon vydal příkaz, aby malý výběh za ovocným sadem, který se nacházel

bylo předtím zamýšleno vyčlenit jako pastvinu pro zvířata.

která už neměla práci, měl být zorán. Bylo dáno najevo, že

že pastvina je vyčerpaná a je třeba ji znovu osít, ale brzy se ukázalo, že je to

Napoleon ji hodlá osít ječmenem.

Zhruba v té době došlo k podivné události, kterou málokdo

nikdo nedokázal pochopit. Jednou v noci kolem dvanácté hodiny se ozvalo hlasité

na dvoře a zvířata vyběhla ze stájí. Byl to

měsíční noc. U paty koncové stěny velké stodoly, kde se nacházelo.

bylo napsáno sedm přikázání, ležel žebřík rozlomený na dva kusy.

Vedle něj se rozvaloval dočasně omráčený Pískle a nedaleko od něj se válel

ležela lucerna, štětec a převržený hrnec s bílou barvou.

Psi okamžitě obklíčili Squealera a doprovodili ho zpátky do místnosti.

na statek, jakmile byl schopen chůze. Žádné ze zvířat nemohlo

kromě starého Benjamina, který přikývl, co to má znamenat.

a zdálo se, že to pochopil, ale nechtěl nic říct.

Ale o několik dní později Muriel, když si předčítala Sedm přikázání, aby

si všimla, že existuje ještě jedno z nich, které zvířata měla.

špatně zapamatovala. Myslela si, že páté přikázání zní: "Žádné zvíře.

nesmí pít alkohol," ale zapomněla na dvě slova.

Ve skutečnosti přikázání znělo: "Žádné zvíře nesmí pít alkohol v

nadměrné míře".

Kapitola IX

Boxerovo rozštípnuté kopyto se dlouho hojilo. Začali

přestavbu větrného mlýna den po oslavách vítězství.

vítězství. Boxer si odmítl vzít byť jen den volna a dal si záležet na tom.

cti, aby nebylo vidět, že ho něco bolí. Po večerech se

Čtyřlístku v soukromí přiznával, že ho kopyto velmi trápí. Clover

léčila kopyto obklady z bylin, které připravovala žvýkáním.

a ona i Benjamin nabádali Boxera, aby se méně namáhal. "Koňské

plíce nevydrží věčně," řekla mu. Ale Boxer ji neposlouchal.

Říkal, že mu zbývá jediná opravdová ctižádost - dobře vidět větrný mlýn.

než dosáhne věku pro odchod do důchodu.

Na začátku, když se poprvé formulovaly zákony Farmy zvířat,

byl důchodový věk pro koně a prasata stanoven na dvanáct let, pro krávy na dvanáct let.

čtrnáct let, pro psy devět let, pro ovce sedm let a pro slepice a husy sedm let.

pět let. Byly dohodnuty liberální starobní důchody. Dosud žádné zvíře nemělo

do důchodu, ale v poslední době se o tomto tématu začalo diskutovat.

stále častěji. Nyní, když bylo malé pole za sadem vyčleněno

ječmene, se proslýchalo, že roh velké pastviny byl vyčleněn na

pěstování ječmene.

že bude oplocen a přeměněn na pastvinu pro vysloužilce.

pro přešlechtěná zvířata. Říkalo se, že za koně se bude vyplácet pět liber důchodu.

kukuřice denně a v zimě patnáct liber sena, k tomu mrkev nebo pšenici.

případně jablko o svátcích. Boxerovy dvanácté narozeniny měly nastat v roce

koncem léta následujícího roku.

Mezitím byl život těžký. Zima byla stejně chladná jako ta předchozí,

a jídla bylo ještě méně. Všechny příděly byly opět sníženy, kromě

jen pro prasata a psy. Příliš přísná rovnost v přídělech, Squealer

vysvětloval, by byla v rozporu se zásadami animalismu. V každém případě

v každém případě mu nedělalo potíže dokázat ostatním zvířatům, že jsou

NEMĚLA ve skutečnosti nedostatek potravy, ať už se to zdálo jakkoli. Neboť

bylo jistě zjištěno, že je nutné provést úpravu

(Squealer o tom vždycky mluvil jako o "úpravě", nikdy jako o "úpravě").

"snížení"), ale v porovnání s Jonesovými dny bylo zlepšení

bylo obrovské. Když pronikavým, rychlým hlasem předčítal čísla, dokázal, že

že mají více ovsa, více sena, více řepy, než kolik jich mají.

za Jonesových časů, že pracují kratší dobu, že jejich pracovní doba

je kratší, že jejich

že pitná voda je kvalitnější, že žijí déle, že se jim daří lépe.

že větší část jejich mláďat přežila kojenecký věk a že měli

více slámy ve stájích a méně trpěli blechami. Zvířata

věřila každému slovu. Popravdě řečeno, Jones a všechno, co představoval.

se jim téměř vytratil z paměti. Věděla, že život v dnešní době je krutý.

a holý, že mají často hlad a je jim často zima, a že se jim

většinou pracovali, když zrovna nespali. Ale nepochybně to bylo ještě horší

za starých časů ještě horší. Rádi tomu věřili. Kromě toho v těch dnech

byli otroky a teď byli svobodní, a to byl velký rozdíl,

jak Squealer neopomněl zdůraznit.

Teď bylo mnohem víc hladových krků. Na podzim měly čtyři prasnice

a vyprodukovaly jednatřicet mladých prasat najednou.

mezi sebou. Mladá prasata byla bílozelená, a protože Napoleon byl jediným kancem na farmě.

na farmě, bylo možné odhadnout jejich původ. Bylo oznámeno

že později, až budou nakoupeny cihly a dřevo, bude zřízena školní třída.

na zahradě statku postavena školní budova. Prozatím byla mladá prasata

vyučoval sám Napoleon v kuchyni statku. Na

na zahradě, kde si hráli se zvířaty, a byli odrazováni od hraní si s nimi.

s ostatními mladými zvířaty. V této době bylo také stanoveno pravidlo

že když se na cestě potká prase s jiným zvířetem, musí to druhé zvíře

a také že všechna prasata, ať už jakéhokoli stupně, musí mít na sobě

mít v neděli na ocase zelenou stužku.

Farma měla za sebou poměrně úspěšný rok, ale stále jí chyběly peníze.

Bylo třeba nakoupit cihly, písek a vápno do školní třídy,

a bylo by také nutné začít znovu šetřit na stroje.

pro větrný mlýn. Pak ještě zbýval olej do lamp a svíčky do domu,

cukr na Napoleonův vlastní stůl (ostatním prasatům ho zakázal, protože se mu

z toho důvodu, že po něm tloustnou) a všechny obvyklé náhrady, jako např.

nářadí, hřebíky, provázky, uhlí, dráty, železný šrot a psí sušenky. Pahýl

sena a část úrody brambor byly prodány a smlouva na vejce byla uzavřena na dobu neurčitou.

byla zvýšena na šest set kusů týdně, takže toho roku se slepice sotva užívily.

vylíhlo tolik kuřat, aby se jejich počet udržel na stejné úrovni. Příděly,

v prosinci, byly v únoru opět sníženy a lucerny v domě se začaly

ve stájích, aby se ušetřil olej. Ale prasata se zdála být dostatečně

spokojená,

a ve skutečnosti přibývala na váze, pokud vůbec. Jednoho odpoledne na konci

únoru se z chléva linula teplá, sytá a chutná vůně, jakou zvířata ještě nikdy nezažila.

jakou zvířata ještě necítila, se linula přes dvůr z malé varny,

která byla za Jonesových časů nepoužívaná a která stála za dvorem

kuchyně. Někdo říkal, že je to vůně vařeného ječmene. Zvířata

lačně čichala k vzduchu a přemýšlela, jestli se právě vaří teplá kaše.

připravuje k večeři. Žádná teplá kaše se však neobjevila a následujícího dne...

neděli bylo oznámeno, že od nynějška bude veškerý ječmen vyhrazen

pro prasata. Pole za sadem už bylo oseté.

ječmenem. A brzy prosákly zprávy, že každé prase nyní dostává.

piva denně a půl galonu pro samotného Napoleona,

které mu bylo vždy podáváno v polévkovém džbánu Crown Derby.

Pokud však bylo třeba snášet těžkosti, částečně je kompenzovalo to.

skutečnost, že život měl dnes větší důstojnost než dříve.

Bylo více písní, více projevů, více průvodů. Napoleon měl

nařídil, aby se jednou týdně konaly tzv.

Spontánní demonstrace, jejímž cílem bylo oslavit vítězství

bojů a triumfů Farmy zvířat. Ve stanovený čas se zvířata

zvířata opouštěla svou práci a pochodovala kolem farmy v průvodu.

vojenské formaci, v čele s prasaty, pak s koňmi a nakonec s kravami,

pak ovce a nakonec drůbež. Psi doprovázeli průvod a

v čele průvodu kráčel Napoleonův černý kohout. Boxer a Clover

nesli mezi sebou vždy zelený prapor s nápisem kopyto a nápisem

rohem a nápisem "Ať žije soudruh Napoleon!". Poté se objevily

recitace básní složených na Napoleonovu počest a projev, který přednesl Napoleon.

Squealera, který uvedl podrobnosti o nejnovějším zvýšení produkce

potravin a příležitostně zazněl výstřel z děla. Ovce byly

Největšími ctiteli spontánní demonstrace, a pokud někdo

si někdo stěžoval (což se občas stávalo, když poblíž nebyla žádná prasata nebo psi).

že ztrácejí čas a znamenají spoustu postávání v mrazu, tak se ozvaly

ovce ho jistě umlčely mohutným bečením: "Čtyři nohy!

dobré, dvě nohy špatné!" Zvířata si však vcelku užívala

oslavy. Uklidňovalo je, když jim někdo připomínal, že koneckonců,

že jsou skutečně svými vlastními pány a že práce, kterou dělají, je pro jejich dobro.

k vlastnímu prospěchu. A tak se při písních, průvodech, Squealerově hře

seznamy postav, hřmění zbraní a kokrhání kohoutů,

a třepotání vlajky, dokázali zapomenout, že jejich

že mají prázdná břicha, alespoň po část času.

V dubnu byla na Farmě zvířat vyhlášena republika a bylo nutné

zvolit prezidenta. Kandidát byl jen jeden, Napoleon, který byl

zvolen jednomyslně. Téhož dne bylo vydáno, že čerstvé dokumenty

které odhalily další podrobnosti o Snowballově životě.

Jonesovi. Nyní se ukázalo, že Snowball neměl, jak se zdálo.

si zvířata dříve představovala, se pouze pokusil prohrát bitvu o

ale otevřeně bojoval na základě úskoku.

na Jonesově straně. Ve skutečnosti to byl on, kdo byl ve skutečnosti vůdcem

lidských sil a do bitvy vyrazil se slovy: "Ať žije!

Lidstvo!" na rtech. Zranění na Sněhulákových zádech, která několik

zvířat si ještě pamatovalo, že je vidělo, byly způsobeny Napoleonovými ranami.

zuby.

Uprostřed léta se najednou objevil krkavec Mojžíš.

po několikaleté nepřítomnosti. Byl zcela nezměněný, stále se

nepracoval a o Cukrové hoře mluvil stejně napjatě jako vždycky.

Sedával na pařezu, mával černými křídly a každou hodinu si povídal se

kdokoli, kdo chtěl poslouchat. "Tam nahoře, soudruzi," říkal slavnostně,

a velkým zobákem ukazoval na oblohu - "tam nahoře, na druhé straně...

toho tmavého mraku, který vidíte - tam leží Cukrová hora,

ta šťastná země, kde si my, ubohá zvířata, navždy odpočineme od svých starostí.

oddechnou od své práce!" Dokonce tvrdil, že tam byl při jednom ze svých vyšších letů,

a že viděl věčná pole jetele a lněné koláče a lněné koláče.

hrudkový cukr rostoucí na živých plotech. Mnohá zvířata mu uvěřila. Jejich

Teď žijí hladový a namáhavý život; nebylo by správné a správné, kdyby se jim podařilo

že někde jinde by měl existovat lepší svět? Věc, která byla

těžko zjistit, byl postoj prasat k Mojžíšovi. Vždyť

Všichni pohrdavě prohlašovali, že jeho příběhy o Cukrové hoře

byly lži, a přesto mu dovolili zůstat na farmě a nepracovat,

s přídělem jednoho žejdlíku piva denně.

Když se mu kopyto zahojilo, pracoval Boxer ještě usilovněji než kdy jindy. Opravdu, všichni

toho roku pracovala všechna zvířata jako otroci. Kromě běžné práce

a přestavby větrného mlýna, bylo třeba ještě postavit školu.

pro mladá prasata, která byla zahájena v březnu. Někdy se dlouhé hodiny

při nedostatku jídla bylo těžké vydržet, ale Boxer nikdy nepolevil. Na stránkách

nic z toho, co řekl nebo udělal, nebylo znát, že by jeho síla nebyla dostatečná.

taková, jaká bývala. Jen jeho vzhled se trochu změnil;

jeho kůže byla méně lesklá než dřív a jeho obrovské hrby

jako by se zmenšily. Ostatní říkali: "Boxer se zvedne, až se

jarní tráva"; ale jaro přišlo a Boxer neztloustl.

Někdy se na svahu vedoucím k vrcholu lomu, když se vzpíral

svaly proti váze nějakého obrovského balvanu, zdálo se, že se mu

že ho na nohou nedrží nic jiného než vůle pokračovat. V takových chvílích

bylo vidět, jak jeho rty tvoří slova: "Budu pracovat ještě usilovněji"; neměl žádné

hlas už neměl. Čtyřlístek a Benjamin ho znovu upozornili, aby si dával pozor na své

zdraví, ale Boxer tomu nevěnoval pozornost. Blížily se jeho dvanácté narozeniny.

Bylo mu jedno, co se stane, dokud bude mít dobrou zásobu kamení.

nashromáždil, než půjde do důchodu.

Jednoho pozdního večera v létě se po farmě náhle roznesla zvěst, že

Boxerovi se něco stalo. Šel sám ven, aby odtáhl náklad dřeva.

kamení k větrnému mlýnu. A skutečně, ta fáma byla pravdivá. Několik

minut později přiletěli dva holubi se zprávou: "Boxer spadl!

Leží na boku a nemůže vstát!"

Asi polovina zvířat na farmě se rozběhla na kopeček, kde se

stál větrný mlýn. Boxer tam ležel mezi hřídeli vozu, s krkem na zádech.

natažený, neschopný ani zvednout hlavu. Měl vytřeštěné oči, jeho

boky byly zbrocené potem. Z břicha mu vytékal tenký pramínek

krve.

z úst. Clover u něj klesla na kolena.

"Boxere!" vykřikla, "jak je ti?"

"To jsou moje plíce," řekl Boxer slabým hlasem. "Na tom nezáleží. Myslím, že

že ten mlýn zvládneš dokončit i beze mě. Je tam docela dobrý

nahromaděný kámen. Každopádně mi zbýval už jen měsíc.

Abych pravdu řekl, těšil jsem se na důchod. A

Možná, že když Benjamin taky stárne, nechají ho odejít do důchodu na

a bude mi dělat společníka."

"Musíme okamžitě sehnat pomoc," řekla Clover. "Běžte někdo a řekněte Písklemu.

co se stalo."

Všechna ostatní zvířata se okamžitě rozběhla zpět na statek, aby se vzdala

Squealerovi novinky. Zůstal jen Čtyřlístek a Benjamin, který si lehl do postele.

Boxerovi po boku, a aniž by promluvil, odháněl od něj mouchy svým dlouhým rukávem.

ocasem. Asi po čtvrt hodině se objevil Squealer, plný soucitu.

a starostí. Řekl, že soudruh Napoleon se dozvěděl s velmi

o tomto neštěstí jednoho z nejvěrnějších dělníků na světě.

a už zařizuje, aby Boxera poslal k ošetření na farmu.

do nemocnice ve Willingdonu. Zvířata z toho byla trochu nesvá.

Kromě Mollie a Snowballa žádné jiné zvíře nikdy farmu neopustilo,

a nerada myslela na to, že jejich nemocný kamarád je v rukou člověka.

člověka. Squealer je však snadno přesvědčil, že veterináři

že veterinář ve Willingdonu by mohl Boxerův případ léčit uspokojivěji než

než by se dalo udělat na farmě. A asi o půl hodiny později, když Boxer už měl

se poněkud zotavil, byl s obtížemi postaven na nohy a podařilo se mu

kulhat zpátky do stáje, kde mu Clover s Benjaminem připravili dobrou stravu.

slámy.

Následující dva dny zůstal Boxer ve své stáji. Prasata poslala ven

velkou láhev růžového léku, kterou našla v lékárničce.

v koupelně, a Clover ji Boxerovi podával dvakrát denně poté.

jídla. Večer ležela v jeho boxu a povídala si s ním, zatímco.

Benjamin od něj odháněl mouchy. Boxer prohlašoval, že nelituje toho, co se stalo.

se stalo. Pokud se dobře zotaví, může očekávat, že se dožije dalšího života.

tři roky a těšil se na klidné dny, které ho čekají.

stráví v rohu velké pastviny. Bylo by to poprvé, co by

měl volný čas na studium a zdokonalování mysli. Říkal, že má v úmyslu

zasvětit zbytek života učení zbývajících dvaadvaceti písmen.

abecedy.

Benjamin a Clover však mohli být s Boxerem jen po pracovní době,

a bylo to uprostřed dne, když pro něj přijela dodávka.

Všechna zvířata pracovala při pletí řepy pod dohledem jednoho

prasete, když s údivem spatřila Benjamina, jak cválá od

směrem k hospodářským budovám a z plných plic přitom vrčel. Byl to

poprvé v životě viděli Benjamina vzrušeného - vlastně to bylo

poprvé, co ho někdo viděl cválat. "Rychle, rychle!"

křičel. "Okamžitě přijeďte! Odvádějí Boxera!" Aniž by čekal na

rozkazy od prasete, zvířata přerušila práci a běžela zpět na farmu.

do budov. Na dvoře stála velká uzavřená dodávka tažená nákladním autem.

dvěma koňmi, s nápisem na boku a šibalsky vyhlížejícím mužem v plášti.

s nízkou buřinkou sedící na sedadle řidiče. A Boxerovo stání bylo

prázdný.

Zvířata se tísnila kolem dodávky. "Sbohem, Boxere!" houkala sborově,

"Sbohem!"

"Hlupáci! Hlupáci!" křičel Benjamin, poskakoval kolem nich a dupal na dveře.

svými malými kopýtky. "Hlupáci! Copak nevidíte, co je napsáno na

na boku té dodávky?"

To zvířata zarazilo a nastalo ticho. Muriel začala hláskovat

slova. Benjamin ji však odstrčil stranou a uprostřed smrtícího

ticha přečetl:

"Alfred Simmonds, řezník koní a vařič lepidla, Willingdon. Obchodník

s kůžemi a kostní moučkou. Chovatelské potřeby zajištěny. Nechápete, co to

co to znamená? Vezou Boxera k bourači!"

Ze všech zvířat se ozval zděšený výkřik. V tu chvíli se muž na

koně a vůz vyjel ze dvora rychlým krokem.

klusem. Všechna zvířata je následovala a křičela z plných plic.

Clover se protlačila dopředu. Dodávka začala nabírat rychlost. Clover

se snažila vyburcovat své silné končetiny ke cvalu a dosáhla klusu. "Boxere!"

vykřikla. "Boxere! Boxer! Boxer!" A právě v tu chvíli, jako by

Boxerova tvář s bílým pruhem podél těla, jako by slyšela vřavu venku.

se objevil v malém okénku v zadní části dodávky.

"Boxere!" vykřikl Clover strašlivým hlasem. "Boxere! Vypadni! Vypadni!

rychle! Odvádějí tě na smrt!"

Všechna zvířata se rozkřičela: "Vypadni, Boxere, vypadni!" Ale dodávka

už nabírala rychlost a vzdalovala se od nich. Nebylo jisté.

zda Boxer pochopil, co mu Clover řekl. Ale o chvíli později se jeho

z okna a ozval se obrovský zvuk.

bubnování kopyt uvnitř vozu. Snažil se vykopnout ven. Na

Bylo to v době, kdy by několik kopanců Boxerových kopyt rozbilo dveře.

dodávku na dřevo zápalek. Ale bohužel ho síla opustila a za několik málo minut se

okamžiků zvuk bubnujících kopyt zeslábl a utichl. Na

Zvířata se v zoufalství začala dovolávat dvou koní, kteří táhli vůz.

aby zastavili. "Soudruzi, soudruzi!" křičeli. "Neberte si své vlastní

bratra na smrt!" Ale hloupá zvířata, příliš nevědomá, aby si uvědomila.

co se děje, jen sklopili uši a zrychlili krok.

Boxerova tvář se v okně už neobjevila. Příliš pozdě si někdo vzpomněl na

a zavřít bránu s pěti závorami, ale v dalším okamžiku se už

a dodávka už byla za ní a rychle mizela na silnici. Boxer se nikdy

už nikdy nespatřil.

O tři dny později bylo oznámeno, že zemřel v nemocnici v Praze.

Willingdonu, přestože se mu dostalo veškeré možné péče.

Squealer to přišel oznámit ostatním. Řekl, že byl

byl přítomen Boxerovým posledním hodinám.

"Byl to ten nejdojemnější pohled, jaký jsem kdy viděl!" řekl Squealer a zvedl ruku.

klusáka a utřel si slzu. "Byl jsem u jeho lůžka, když se

poslední. A na konci, už skoro příliš slabý, než aby mohl mluvit, mi zašeptal do ucha

že jeho jediným smutkem bylo, že zemřel dřív, než byl mlýn zničen.

než byl větrný mlýn dokončen. 'Kupředu, soudruzi!' zašeptal. "Kupředu ve jménu

Vzpoury. Ať žije Farma zvířat! Ať žije soudruh Napoleon! Napoleon je

vždycky pravdu. To byla jeho poslední slova, soudruzi."

Tady se Squealerovo chování náhle změnilo. Na okamžik zmlkl,

a jeho malá očka podezřívavě těkala pohledem ze strany na stranu, než se zvedl.

pokračoval.

Řekl, že se dozvěděl, že se o něm šíří hloupá a zlá fáma.

že se v době Boxerova odjezdu rozšířila špatná fáma. Některá zvířata

si všimlo, že dodávka, která Boxera odvážela, byla označena nápisem "Kůň".

"Řezník", a skutečně dospěli k závěru, že Boxer je "řezník".

je poslán na porážku. Bylo to téměř neuvěřitelné, řekl Pískle,

že by nějaké zvíře mohlo být tak hloupé. Jistě, vykřikl rozhořčeně a šlehl si.

ocasem a poskakoval ze strany na stranu, jistě věděli, že jejich milovaný

Napoleona, soudruha vůdce, lépe než tohle? Ale vysvětlení bylo opravdu

velmi jednoduché. Dodávka byla dříve majetkem knackera a

a koupil ji zvěrolékař, který ještě nemaloval stařičký nátělník, ale už ho

jméno. Tak vznikl omyl.

Zvířatům se nesmírně ulevilo, když se to dozvěděla. A když Squealer odešel

a začal vyprávět další podrobnosti o Boxerově smrtelné posteli, obdivuhodný Sklízeč se zasmál.

a drahých lécích, které Napoleon musel zaplatit.

bez rozmyslu zaplatil, jejich poslední pochybnosti zmizely.

smutek, který cítili nad smrtí svého kamaráda, byl zmírněn tím, že se jim

že alespoň zemřel šťastný.

Následující neděli ráno se na schůzi objevil sám Napoleon.

a pronesl krátkou řeč na Boxerovu počest. Nebylo to

že nebylo možné přivézt ostatky jejich oplakávaného druha, aby se mohl vrátit.

na farmě, ale nařídil, aby byl zhotoven velký věnec z

z vavřínů na zahradě statku a poslat ho dolů, aby byl položen na Boxerův věnec.

na Boxerův hrob. A za několik dní hodlala prasata uspořádat vzpomínkovou slavnost.

hostinu na Boxerovu počest. Napoleon zakončil svůj projev připomínkou

Boxerovy dva oblíbené výroky: "Budu pracovat tvrději" a "Soudruh Napoleon".

amaximy, které by si podle něj mělo každé zvíře dobře zapamatovat.

přijmout za své.

V den určený pro banket přijel od obchodníka s potravinami dodávkový vůz, který se

Willingdonu a přivezla na statek velkou dřevěnou bednu. Toho večera

se ozval bouřlivý zpěv, po němž následovalo něco, co se v noci

znělo jako prudká hádka a skončilo kolem jedenácté hodiny večerní

ohromným třeskem skla. Před polednem se na statku nikdo nepohnul.

a následujícího dne se rozneslo, že odněkud přišel

prasata získala peníze na další bednu whisky.

Kapitola X

Uplynulo několik let. Roční období přicházela a odcházela, krátké životy zvířat utíkaly.

Přišel čas, kdy už nebylo nikoho, kdo by si pamatoval staré časy, než se

vzpourou, kromě Čtyřlístku, Benjamina, havrana Mojžíše a několika dalších.

prasat.

Muriel byla mrtvá, Bluebell, Jessie a Pincher byli mrtví. Jones byl také

mrtvý - zemřel v domě opilců v jiné části země.

Na Snowballa se zapomnělo. Boxer byl zapomenutý, kromě několika málo lidí, kteří měli

kteří ho znali. Clover už byla stará, statná klisna, ztuhlá v kloubech a se ztuhlými klouby.

sklonem k revmatickým očím. Měla už dva roky po důchodovém věku, ale v

ale ve skutečnosti žádné zvíře nikdy nebylo v důchodu. Řeči o tom, že by si měla nechat

o vyčlenění rohu pastviny pro vysloužilá zvířata už dávno neplatí.

od toho upustili. Napoleon byl nyní dospělý čtyřiadvacetikilový kanec. Squealer byl

tak tlustý, že jen s obtížemi viděl z očí. Pouze starý

Benjamin byl stejný jako vždy, až na to, že byl trochu šedivější.

a od Boxerovy smrti ještě mrzutější a zamlklejší než kdykoli předtím.

Na farmě teď bylo mnohem víc zvířat, i když jich přibývalo.

ne tak velký, jak se očekávalo v dřívějších letech. Mnoho zvířat bylo

pro které byla vzpoura jen mlhavou tradicí, předávanou z doslechu.

ústy, a další byla koupena, která nikdy neslyšela zmínku o něčem takovém.

před jejich příchodem. Farma nyní vlastnila kromě tří koní také

Clover. Byla to pěkná vzpřímená zvířata, ochotní pracovníci a dobří

kamarádi, ale velmi hloupí. Žádné z nich se nenaučilo abecedu.

Přijímali všechno, co jim bylo řečeno o abecedě.

o vzpouře a zásadách animalismu, zejména od Čtyřlístku, neboť

k němuž chovali téměř synovskou úctu, ale bylo pochybné, jestli se jim podaří

jestli tomu moc rozuměli.

Farma teď prosperovala lépe a byla lépe organizovaná: dokonce se na ní

rozšířila o dvě pole, která koupili od pana Pilkingtona. Na

Větrný mlýn byl konečně úspěšně dokončen a farma měla k dispozici

mlátičku a vlastní výtah na seno a různé nové budovy.

a přibyly další budovy. Whymper si pořídil vozík pro psy. Větrný mlýn,

však nakonec nesloužil k výrobě elektrické energie. Byl to

sloužil k mletí obilí a přinášel slušný finanční zisk. Na

Zvířata usilovně pracovala na stavbě dalšího větrného mlýna; když byl tento mlýn postaven.

se říkalo, že bude dokončen, bude instalováno dynamo. Ale přepych

o kterých kdysi Snowball naučil zvířata snít, stáje s

s elektrickým světlem, teplou a studenou vodou a třídenní pracovní týden, už nebyly.

o tom už se nemluvilo. Napoleon takové myšlenky odsoudil jako odporující lidskému životu.

duchu animalismu. Říkal, že nejpravdivější štěstí spočívá v tvrdé práci.

a skromném životě.

Nějak se mu zdálo, že farma zbohatla, aniž by se to

zvířata samotná nijak nezbohatla - samozřejmě s výjimkou prasat a prasnic.

psů. Možná to bylo částečně proto, že tam bylo tolik prasat a tolik zvířat.

psů. Ne že by tato zvířata po svém způsobu nepracovala.

Jak se Squealer nikdy neunavil vysvětlovat, práce bylo nekonečně mnoho.

a organizaci farmy. Velká část této práce se týkala

které ostatní zvířata příliš nerozuměla. Například,

Squealer jim řekl, že prasata musí každý den vynaložit obrovské úsilí, aby se dostala do

na záhadných věcech, kterým se říká "spisy", "hlášení", "protokoly" a "zápisy".

"memoranda". Byly to velké listy papíru, které se musely pečlivě

a jakmile byly takto pokryty, byly spáleny.

v peci. To bylo pro blaho úřadu nanejvýš důležité.

farmy, říkal Squealer. Ale přesto ani prasata, ani psi nevyráběli žádnou potravu.

vlastní prací; a bylo jich velmi mnoho a jejich apetit

byly vždy dobré.

Pokud jde o ostatní, jejich život, pokud věděli, byl vždy stejný jako předtím.

jako vždycky. Měli většinou hlad, spali na slámě, pili ze

a pracovali na polích; v zimě je trápila zima, která se projevovala

zima a v létě mouchy. Někdy se mezi nimi objevili i ti starší

si lámali své matné vzpomínky a snažili se zjistit, jestli se v počátcích

v prvních dnech povstání, kdy Jonesovo vyhnání bylo ještě nedávné, se situace

lepší nebo horší než teď. Nemohli si vzpomenout. Nebylo nic, co by

s čím by mohli porovnat svůj současný život: neměli nic, k čemu by se mohli vrátit.

kromě Squealerových seznamů čísel, které vždy ukazovaly, že se v nich

že se všechno zlepšuje a zlepšuje. Zvířata zjistila, že

problém neřešitelný; v každém případě neměla moc času na to, aby o něm spekulovala.

o takových věcech. Jen starý Benjamin tvrdil, že si pamatuje každý detail.

a věděl, že věci nikdy nebyly a ani nemohly být takové, jaké byly.

o moc lepší ani o moc horší - hlad, strádání a zklamání byly, tak

říkal, jsou neměnným zákonem života.

A přesto se zvířata nikdy nevzdávala naděje. Ba co víc, nikdy neztratila ani na chvíli

ani na okamžik pocit cti a výsady, že jsou členy zvířecího společenství.

Farmy. Stále byli jedinou farmou v celém kraji - ve všech krajích.

Anglii! - vlastnili a provozovali zvířata. Ani jeden z nich, dokonce ani

ani ti nejmladší, dokonce ani nově příchozí, kteří byli přivedeni z farem o deseti či více

dvacet mil daleko, se tomu nikdy nepřestal divit. A když slyšeli

a uviděli zelenou vlajku třepetající se na stěžni, jejich hlasy se rozplynuly.

srdce se jim rozbušilo nehynoucí pýchou a řeč se vždy stočila k tomu, že se na lodi

na staré hrdinské časy, na Jonesovo vyhnání, na sepsání Sedmičky

přikázání, na velké bitvy, v nichž byli lidští útočníci

porazili nájezdníci. Žádný ze starých snů nebyl opuštěn. Republika

Zvířata, kterou předpověděl Major, když se zelená pole Anglie měla

budou neprošlapané lidskou nohou, se stále věřilo. Jednoho dne to přijde:

Možná to nebude brzy, možná to nebude za života žádného zvířete.

žijícího v současnosti, ale přesto to přijde. Dokonce i melodie písně "Beasts of England" (Anglická zvířata)

si možná tu a tam potají broukali: v každém případě to byla skutečnost.

že ji znalo každé zvíře na farmě, ačkoli by se nikdo neodvážil ji

zpívat nahlas. Možná to bylo tím, že jejich život byl těžký a že ne všichni

jejich naděje se naplnily, ale byli si vědomi, že nejsou...

jako ostatní zvířata. Pokud hladověli, nebylo to z krmení tyranského

lidi; pokud tvrdě pracovali, pracovali alespoň pro sebe.

Žádný tvor mezi nimi nechodil po dvou nohách. Žádný tvor neříkal žádnému jinému

"pánem". Všechna zvířata si byla rovna.

Jednoho dne na začátku léta Pískle přikázal ovcím, aby ho následovaly, a vedl je

na kus pusté země na druhém konci farmy, která se nacházela

zarostl březovými stromky. Ovce strávily celý den

a pod Squealerovým dohledem si prohlížely listí. Večer

se sám vrátil na statek, ale protože bylo teplé počasí, řekl, že se má vrátit na statek.

aby ovce zůstaly na místě. Skončilo to tím, že tam zůstaly

celý týden, během něhož je ostatní zvířata neviděla.

Squealer byl s nimi po většinu každého dne. Říkal, že je to on,

učil zpívat novou píseň, k čemuž potřeboval soukromí.

Bylo to těsně po návratu ovcí, jednoho příjemného večera, kdy se

zvířata skončila práci a vracela se na farmu.

budov, se ze dvora ozvalo vyděšené ržání koně.

Zvířata se polekaně zastavila. Byl to Cloverův hlas. Ta

a všechna zvířata se dala do cvalu a spěchala do dvora.

na dvůr. Pak uviděla, co viděla Čtyřlístek.

Bylo to prase, které chodilo po zadních nohách.

Ano, byl to Squealer. Trochu neohrabaně, jako by nebyl úplně zvyklý na

v této poloze, ale s dokonalou jistotou.

rovnováhou se procházel po dvoře. A o chvíli později vyšel z

ze dveří statku vyšel dlouhý zástup prasat, která si vykračovala po svých.

na zadních nohách. Některá to dělala lépe než jiná, jedno nebo dvě byla dokonce o něco lepší.

nejistá a vypadala, jako by si přála oporu nějakého zvířete.

ale každé z nich se dostalo přímo na dvůr

úspěšně. A nakonec se ozvalo ohromné štěkání psů a křik

černého kohouta a ven vyšel sám Napoleon,

majestátně vzpřímený, vrhal povýšené pohledy ze strany na stranu a s výrazem

psy, kteří kolem něj pobíhali.

V klusu nesl bič.

Nastalo mrtvolné ticho. Udivení, vyděšení, choulící se k sobě.

zvířata sledovala dlouhou řadu prasat, která pomalu pochodovala po dvoře. Bylo to

jako by se svět obrátil vzhůru nohama. Pak přišel okamžik, kdy

první šok odezněl, a když se navzdory všemu - navzdory

hrůze ze psů a zvyku, který si vypěstovali za dlouhá léta,

nikdy si nestěžovat, nikdy nekritizovat, ať se děje cokoli - se po dlouhých letech naučili

mohli pronést nějaké slovo protestu. Ale právě v té chvíli, když

jako na povel, všechny ovce propukly v ohromné bečení...

"Čtyři nohy dobrý, dvě nohy LEPŠÍ! Čtyři nohy dobré, dvě nohy LEPŠÍ! Čtyři

čtyři nohy dobré, dvě nohy LEPŠÍ!"

Pokračovalo to pět minut bez přestávky. A když ovce

se zklidnily, byla už příležitost k jakémukoli protestu pryč, protože prasata

napochodovala zpátky do statku.

Benjamin ucítil, jak ho na rameni šimrá nos. Rozhlédl se kolem. Byl to

Clover. Její staré oči vypadaly mdlejší než kdy dřív. Aniž by cokoli řekla.

jemně ho zatahala za hřívu a vedla ho na konec velké stodoly,

kde bylo napsáno sedm přikázání. Chvíli nebo dvě stáli

a hleděli na potetovanou zeď s bílými nápisy.

"Slábne mi zrak," řekla nakonec. "Už když jsem byla mladá, dokázala jsem

nedokázala přečíst, co je tam napsáno. Ale zdá se mi, že ta zeď

vypadá jinak. Je těch sedm přikázání stejných jako dřív,

Benjamine?"

Benjamin pro jednou svolil, že poruší své pravidlo, a přečetl jí, co

bylo napsáno na zdi. Nebylo tam teď nic kromě jediného

Přikázání. Znělo:

VŠECHNA ZVÍŘATA JSOU SI ROVNA

ALE NĚKTERÁ ZVÍŘATA JSOU SI ROVNĚJŠÍ NEŽ JINÁ

Potom se už nezdálo divné, když se další den prasata, která byla

dohlížela na práci na farmě, nosila v klusácích biče. To

se nezdálo divné, když jsme se dozvěděli, že prasata si koupila

bezdrátový přijímač, zařizují si telefonní přístroj a pořídila si ho.

John Bull", "Tit-Bits" a "Daily Mirror". Bylo to tak

když byl Napoleon spatřen, jak se prochází po zahradě statku.

s dýmkou v ústech - ne, ani když prasata vzala panu Jonesovi jeho dýmku.

ze skříní a oblékly si je, a Napoleon sám se objevil na scéně.

v černém kabátě, krysařských kalhotách a kožených legínách, zatímco jeho

a jeho oblíbená prasnice se objevila v hedvábných šatech, které paní Jonesová předtím

byla zvyklá nosit o nedělích.

O týden později odpoledne přijelo na farmu několik psích vozů.

Zástup sousedních farmářů byl pozván na prohlídku.

inspekci. Ukázali jim celý statek a vyjádřili se, že jsou velmi spokojeni.

obdivovali vše, co viděli, zejména větrný mlýn. Zvířata

plela řepné pole. Pilně pracovala, sotva zvedla své

obličeje od země a nevěděli, zda se mají více bát

prasat nebo lidských návštěvníků.

Toho večera se ze statku ozýval hlasitý smích a výbuchy zpěvu.

A najednou, když se ozvaly smíšené hlasy, se zvířata rozběhla.

zvědavost. Co se tam asi tak děje, když už pro

se zvířata a lidé poprvé setkali na rovnoprávném základě?

Shodně se začala co nejtišeji plížit do místnosti, kde se nacházela.

do zahrady statku.

U brány se zastavili, napůl se báli jít dál, ale Clover je vedl.

dovnitř. Po špičkách došli až k domu a zvířata, která byla dost vysoká, se rozběhla.

nahlédli do okna jídelny. Tam kolem dlouhého stolu seděla polovina

tucet farmářů a půl tuctu význačnějších prasat, Napoleon a další.

sám zaujímal čestné místo v čele stolu. Prasata

na svých židlích vypadala naprosto uvolněně. Společnost se bavila

ale na chvíli přerušili hru v karty, zřejmě proto, aby se mohli

aby si připili. Velký džbán koloval a hrnky se rozlévaly.

doplňovány pivem. Nikdo si nevšiml udivených obličejů zvířat, která si

se dívaly oknem dovnitř.

Pan Pilkington z Foxwoodu vstal s hrnkem v ruce. V jednu chvíli

řekl, že požádá přítomné, aby si připili. Ale

ale ještě předtím pronesl několik slov, která považoval za svou povinnost.

říci.

Řekl, že je to pro něj zdrojem velkého uspokojení - a byl si tím jistý,

pro všechny ostatní přítomné, že po dlouhém období nedůvěry a neúspěchů

nedorozumění nyní skončilo. Byly doby, kdy - ne že by

on ani nikdo z přítomných nesdílel takové pocity, ale byla doba.

ale byly časy, kdy se vážení majitelé Farmy zvířat

neřekl by, že nepřátelsky, ale možná s určitým nadhledem.

s jistou dávkou obav, že se na ně jejich lidští sousedé dívají s obavami. Nešťastné události se

docházelo k mylným představám. Mělo se za to, že

že existence farmy, kterou vlastní a provozují prasata, je nějakým způsobem nenormální a že se na ní

může mít v okolí znepokojivý účinek. Příliš mnoho

farmářů se bez náležitého zkoumání domnívalo, že na takové farmě panuje duch

a neukázněnost. Byli nervózní z toho, že

na svá vlastní zvířata nebo dokonce na své zaměstnance. Ale

všechny tyto pochybnosti byly nyní rozptýleny. Dnes se svými přáteli navštívil

Farmu zvířat a na vlastní oči si prohlédli každý její centimetr, a co

zjistili? Nejen nejmodernější metody, ale i disciplínu a kázeň.

a pořádek, který by měl být příkladem všem farmářům na celém

světě. On

věřil, že má pravdu, když říká, že nižší zvířata na Farmě zvířat jsou v pořádku.

vykonávala více práce a dostávala méně potravy než ostatní zvířata v kraji.

Skutečně on i jeho dnešní kolegové pozorovali mnoho rysů, které

hodlali okamžitě zavést na svých vlastních farmách.

Na závěr svého vystoupení chtěl ještě jednou zdůraznit přátelské vztahy, které se v této oblasti

které panují a měly by panovat mezi Farmou zvířat a jejími obyvateli.

sousedy. Mezi prasaty a lidmi nebylo, a ani není třeba, aby bylo.

být žádný střet zájmů. Jejich boje a jejich

problémy byly jedno. Nebyl snad problém práce všude stejný?

Tady se ukázalo, že pan Pilkington se chystá vyrazit s nějakým

pečlivě připravený vtip na společnost, ale na okamžik byl příliš...

pobavení, než aby ho dokázal vyslovit. Po dlouhém dušování se během

při němž mu zfialověly různé brady, se mu to podařilo ze sebe dostat: "Jestli

s nižšími živočichy," řekl, "my máme své nižší živočichy, se kterými se musíme potýkat.

třídy!" Tento BON MOT uvedl stůl do řevu a pan Pilkington jednou

znovu pogratuloval prasatům k nízkým přídělům a dlouhé pracovní době,

a všeobecnou absenci rozmazlování, kterou pozoroval na Farmě

zvířat.

A nyní, řekl nakonec, požádá společnost, aby se zvedla na nohy.

a ujistil se, že mají plné sklenice. "Pánové," uzavřel

pan Pilkington, "pánové, připíjím vám: Na prosperitu

Farmu zvířat!"

Ozval se nadšený jásot a dupání nohou. Napoleon byl tak

potěšen, že opustil své místo a obešel stůl, aby si cinknul

hrnkem o hrnek pana Pilkingtona, než ho vyprázdnil. Když jásot ustal

Napoleon, který zůstal stát na nohou, naznačil, že i on se bude chtít podělit o své pocity.

chtěl říct pár slov.

Stejně jako všechny Napoleonovy projevy byl krátký a výstižný. I on,

řekl, že je rád, že období nedorozumění skončilo. Pro

dlouhou dobu kolovaly zvěsti - měl důvod se domnívat, že rozšířené,

že existuje něco podvratného, a dokonce i něco, co by se dalo označit za "podvratné".

revolučního v pohledu na něj a jeho kolegy. Byli

že se pokoušejí vyvolat vzpouru mezi zvířaty.

na sousedních farmách. Nic nemůže být vzdálenější pravdě! Jejich jediným

nyní i v minulosti bylo jediným přáním žít v klidu a v normálním obchodě.

se svými sousedy. Tato farma, kterou měl tu čest

řídit, dodal, je družstevní podnik. Vlastnické listy, které

byly v jeho vlastnictví, vlastnili prasata společně.

Nevěřil, řekl, že by nějaké staré podezření stále ještě existovalo.

přetrvávala, ale v poslední době došlo k určitým změnám v rutinním chodu podniku.

které by měly ještě více posílit důvěru.

Dosud měla zvířata na farmě poněkud hloupý zvyk

oslovovat se navzájem "soudruhu". To mělo být potlačeno. Bylo to

také velmi podivný zvyk, jehož původ nebyl znám, a to pochodování

kolem kančí lebky, která byla přibitá na kůlu v lese.

v zahradě. I ten měl být potlačen a lebka již byla odstraněna.

pohřbena. Jeho návštěvníci si také mohli všimnout zelené vlajky, která vlála

ze stožáru. Pokud ano, možná by si všimli, že bílá.

kopyta a rohy, kterými byla dříve označena, byly nyní

odstraněny. Od nynějška to bude prostá zelená vlajka.

Měl jen jednu výtku, jak řekl, k vynikajícímu návrhu pana Pilkingtona.

a sousedský projev. Pan Pilkington se po celou dobu odvolával na

"Farmu zvířat". On to samozřejmě nemohl vědět - protože on, Napoleon, byl pouze

že název "Farma zvířat" byl pro něj jen první zprávou.

byla zrušena. Od nynějška měla být farma známá jako "Statek".

Farma" - což byl podle něj její správný a původní název.

"Pánové," uzavřel Napoleon, "pronesu vám stejný přípitek jako

ale v jiné podobě. Naplňte své sklenice až po okraj. Pánové,

zde je můj přípitek: Na prosperitu panského sídla!"

Ozval se stejně srdečný jásot jako předtím a hrnky se vyprázdnily až po okraj.

až do dna. Ale jak se zvířata venku dívala na tu scénu, zdálo se jim, že se to

že se děje něco podivného. Co to bylo, co změnilo

ve tvářích prasat? Čtyřlístek přelétal pohledem z jedné tváře na druhou.

z jedné tváře na druhou. Některá měla pět brad, jiná čtyři, další tři. Ale

Co to bylo, co se zdálo, že se rozplývá a mění? Pak se ozval potlesk

společnost si vzala karty a pokračovala ve hře.

a zvířata se tiše odplížila pryč.

Neušla však ani dvacet metrů, když se zastavila. Všude se ozvala vřava

hlasů ze statku. Vrátili se a prohlédli si

a znovu nahlédli oknem. Ano, probíhala prudká hádka. Byli tam

křik, bouchání do stolu, ostré podezřívavé pohledy, zuřivost a hněv.

zapírání. Zdálo se, že zdrojem potíží je to, že Napoleon a

pan Pilkington zahrál současně pikové eso.

Dvanáct hlasů křičelo vzteky a všechny byly stejné. Žádná otázka,

co se stalo s tvářemi prasat. Tvorové venku

se dívaly z prasete na člověka, z člověka na prase a zase z prasete na člověka;

ale už se nedalo říct, která je která.

Listopad 1943 - únor 1944

KONEC